

311297

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 16-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ దశమి ౧౦.

No. 65
సంచిక ౬౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారినే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివిధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రెరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

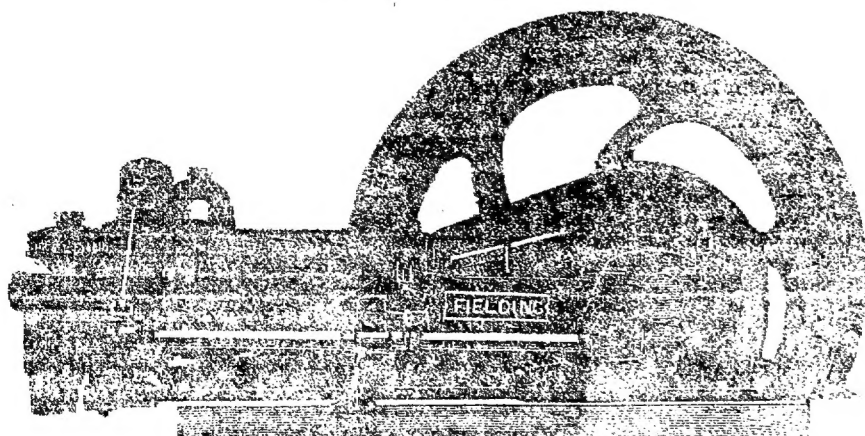
"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగు" వేటెంటు శమిడికల్
క్లీక్ స్టారింగు కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చ్చుని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతపట్టికకముగా పనిచేయును. కూడు
ఆయిలు నిర్దు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యెంటు: —

కరెఫోన్,
నెం 690 రు.

డి. యల్. కాస్ట్రీ అండు కో.,
12, తంబుకెట్టివిధి, మదరాసు.

పోస్టుకాక్సు
నెం 203 రు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

18-6-25 శనివారమునుండి 19-6-25 శుక్రవారమువరకు
ప్రతి రోజు, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥
మాటిసీ ప్రత్యేకము గలదు.

ప్రపంచమందు అంతిమము చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐరన్ మాన్ కడపటివారము

అల్పర్పిని ధైర్యకార్యములు చూడవలసివి.

సాహసము గల పితౄచములరాజు

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భర్తృన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలనువాసి పంపికయెడల సరియగు
భావిభవించునువాసి పంపించుము. ప్రశ్న ప్రాయశ్చితమును
విలాసమునుకూడ తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు ర్పు 1.0-0. ప్రై
పతిప్రశ్నకు 0.4-0. (వి.పి. 1.4-0) ఒకసంవత్సరఫలమువ్రాయ.
5-0-0. ఆంజనేయతోటిసాలమును, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన

సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్నిసువడి
(Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె
(Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ
గాని (Steel Roller Shuttles) ఊచలు (Bobbins)
వశిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు
(Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, బోకు
గను. మిక్కిలి సరసమునుధరకు మానద దొరకును.
వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును,

The Indo-British

Trading Bureau,

15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

రేణిగుంట పాఠశాల సభ

జూన్ 14:—9.6.1924 తేదీ సాయంత్రము రేణిగుంట పాఠశాల సభ సమావేశమై ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధులతో ఒక గొప్పసభ జరిగెను. ఆర్.వరదాచార్యులు బి.వి.ప్రసాద తిరుపతి, వారి యభ్యుత్తరక్రింద కూడి, సూతనముగా రేణిగుంట సంఘమును స్థాపించుచు, దిగువనని తీర్మానములను ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. శ్రీమంత్రి వారి వాదనలను విని, సా. ప్రెసిడెంటు వారు యిట్లుననుసరించి, యు.ఎ.ఎ.వారికి రేణిగుంట పాఠశాల, విద్యులు, విధానములను విపులముగా చెప్పిరి.

తీర్మానములు

(1) 1925 సం॥ జూన్ నెల 9 తేదీన రేణిగుంటలో యువజనాభ్యుత్తరములో రేణిగుంట రేణిగుంట సంఘము స్థాపించుటకు పురజనులు చేరి, శ్రీమంత్రి తిరుపతి యం. ఆర్. వరదాచార్యులు, బి. వి. ప్రసాద తిరుపతి, ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనిరి.

(2) రేణిగుంట రేణిగుంట సంఘము నేడు స్థాపితమైనది.

(3) రేణిగుంట సంఘమునకు మ-రా-రా-శ్రీ కేలూరు కన్యాయ్యనాయుడుగారిని ప్రెసిడెంటుగాను, మ-రా-రా-శ్రీ జలుకు చెంగయ్యరెడ్డిగారిని కార్యదర్శిగాను, మ-రా-రా-శ్రీ ఆన సుబ్బి చెంగయ్యరెడ్డిగారు, అల్లూర్ ముకూర్ సాహెబుగారు, కేలూరు కమలనాథ మొదలయి వీరు ముగ్గురున్ను : మిటి మొదలుగాను ఎన్నుకొనినట్లు తీర్మానించబడినది.

(4) ఈ సభవారు, తిరుపతి చిరతాయననుంచి రేణిగుంట రైల్వేస్టేషనుకు అనాదిగా పోవుచున్న మైల్ రోడ్డును మూసివేయమనెడియు, అట్లుమూసివేసిన చాలా సమస్యలు సంభవించుననియు తీర్మానించుచున్నారు.

(5) మూడు 7, 8 నెలలపూర్వము, ఈయూనియన్ జార్జులకు, తన మిడింగులో, చేసిన తీర్మానము క్రొత్త జార్జుల గోవిందరాజమొదలి వీధిలో చేర్చి రైల్వే వారావది వద్దకు చేరుగా పోవునట్లు ఒక రోడ్డును, క్రొత్తగావేయుట చాలా సమస్యలు సంభవించునగాన పో తీర్మానమును రద్దుచేసి అయిదులలోకి తేలుడదని, ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(6) మదరాసు సదరన్ మరూటైజేషన్, ఏజెంటుగారిని మామూలుగా ప్రేక్షకుల పోవుచుండు, రోడ్డును బండ్లు, బతులు, పోవుటకు నిరాటంకముగా మూయుటకు దని యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(7) క్రొత్తగావేయబోవు రోడ్డులను చాలా ద్రవ్యసమృద్ధి మున్ను కట్టుటగాన, తాలూకాలో జిల్లా కోర్టు సభాధికారులు పో క్రొత్తగా వేయబోవు రోడ్డును, ఏర్పాటు చేయవలసినట్లు తీర్మానించిన యూనియన్ బోర్డు వారి తీర్మానములను రద్దుచేయవలసినదిగా యాసభవారు ప్రాప్తించుచున్నారు.

(8) చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరు, గవర్నరు మొదలగు, పిరలకు యాతీర్మానములను పంపుచు, వారలను ప్రాప్తించడమై పి. ప్రెసిడెంటును లన్నియు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించినారు. ఒకరిద్దరు మాత్రము ప్రతికూలముగా ఒకటి రెండు మాటలు అడిగిరిగాని, వోటుకు రెట్టినట్లు పూర్తయింది.

సభాధ్యక్షులను పుష్పమాలతో గౌరవించి, వందనము లర్పించినపిమ్మట సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగిసినది.

ప్రేమరు

జూన్ 15:—లండను తిహారీలో 11 తేదీన బయలుదేరిన బాల్ గోల్డ్ నౌకను స్టీమరు 13వ తేదీన యిరువది 5 గంటలకు మార్బ్యుయిచ్చుకు వచ్చిపెట్టెను.

జూన్ 15:—లండను తిహారీలో 11 తేదీన బయలుదేరిన బాల్ గోల్డ్ నౌకను స్టీమరు 13వ తేదీన యిరువది 5 గంటలకు మార్బ్యుయిచ్చుకు వచ్చిపెట్టెను. 18 తేదీ మార్బ్యుయిచ్చుకు 1 గంటలకు మార్బ్యుయిచ్చుకు వచ్చిపెట్టెను. 21 తేదీన 2 స్టీమరుల ప్రయోజనముచేయు ప్రయోజనము అదివారము సాయంత్రమునకు లండను చేరుదురు. తపాలా సోపానముదయమున బట్టాదా చేయబడును.

4 తేదీన లండను తిహారీలో బయలుదేరిన కేజరీ హిం మాట్రిము 14 తేదీన యిరువది 80 నిమిషములకు ఏడెను చేరెను. పరిగా వచ్చినట్లు 19 తేదీ ముక్రవారముదయము 6 గంటలకు బొంబాయి చేరును.

మరైత్తూరు ఇటాలియాను స్టీమరు సావిగమను కంపెనీ వారి యన్. యస్. జనోవా, ప్రయాణికులతో నేడు బయలుదేరెను.

(అ. ప్రె.)

బెనెంటుగారి కామనువెల్లు బిల్లు

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి అభిప్రాయములు

అన్ని పక్షములను ఏకగ్రీవముగ బలపరుపవలెను

కామను వెల్లు ఆఫ్ ఇండియా బిల్లును గురించి చర్చించుటకుగాను నిన్న సాయంత్రము సాంధ్యమునాంధ్ర జరిగిన సభ కార్యక్రమములలో సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు, ఆ బిల్లులో గల హక్కుల స్వరాజ్యముని తమలో కొందరు భావించుచున్నారని మండిచిరి.

ఎల్. సి. సింహ

భారత యువజన సమ్యక్సభ సభ్యుడగు ఎల్. సి. సింహగారు, బిల్లుయొక్క చరిత్రను వివరించి భారతీయులు తాము గోరు స్వరాజ్యమేమియో స్పష్టముగ నిర్వచింపవలెననియు ఈ బిల్లు ఆపనికి ఉద్దేశింపబడినదనియునుడిచిరి. దేశమందలి అన్ని రాజకీయపక్షములవారలను ఆమోదించిరి. ఆంగ్ల దేశమందు చాల మంది ఈ బిల్లును బలపరచి, పార్లమెంటునందు ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరించిరి. భారతదేశమందలి నాయకులును రాజకీయ పక్షములును ఏకమై బిల్లును బలపరచి, జయప్రథమనర్చిని యెడల భారతదేశమునకు గొప్ప మేలు చేసిన వారగుదురు.

ఎస్. శ్రీరాము

“పరిపాలనాధికారము ప్రస్తుతము భారతమునందు కేంద్రీకరింపబడియుండెను. ఈ యధికారమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును, కేంద్ర ప్రభుత్వములకును విభజించుట ఈ బిల్లునందలి ప్రధానోద్దేశము.” అని శ్రీరాములు గారునుడిచిరి. ప్రతిస్పర్థ విషయమునందును గూడ భారతమునందు గల గొప్ప మేలును చేయుచుండును. ఈ బిల్లునందు భారత మంత్రివర్గముని తొలగించి పరిపాలనాధికారమునందు భారత ప్రభుత్వమును కొనగలడెను. భారత ప్రభుత్వము ఒక పంత్రివ్యవహారమునందలి పరిపాలనను. ఈ మంత్రివర్గము, భారత రాజసభలందలి సభ్యులందరను ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన వారే గాన పరిపాలనమంతయు ప్రజాభీష్టము ప్రకారమే జరుగును. రాజప్రతినిధి నామమాత్ర మధికారమునందుండును. అదేవిధముగ రాష్ట్రీయ కాసనసభలకు జిల్లాయధికారులు జిల్లాసమితులకును, తాలూకా యధికారులు తాలూకా సమితులకును, గ్రామాధికారులు గ్రామపంచాయతీలకును బాధ్యతవహించునట్లు బిల్లునందలి దేర్బరుపబడినది.

ప్రస్తుతము అన్ని కలహక్కులను సమయోగించువారిలో చాల భాగము. తామెందులకు వోటు నొసగుమంటియో గూడ తెలియపెట్టుదురు. ప్రజల విషయములను బాగుగ తెలిసికొనియే వోటుల నొసగుటకు జేయుటగాను తేర్చుకు సభలకు తేర్చుకు ఆర్డరులుగ నియోజకవర్గ మేర్పరుపబడినది. గ్రామ పంచాయతీలకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు గ్రామములోని ప్రతివారికిని హక్కుగలదు. తాలూకా జిల్లా, రాష్ట్రీయ, అఖిల భారతసభలు. ఒక దాని కంటె నొకటి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యములగు వ్యవహారముల నిర్వహింపవలసియున్నదిగాన ఆట్టి సభలకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొను నియోజకవర్గముల ఆర్డరులుగూడ క్రమముగా పాల్పించబడినవి.

ఈ బిల్లును, భారతదేశ మందలి రాజకీయపక్షము లన్నియు ఆమోదించెను. అన్ని వార్తాపత్రికలను కొంచెముగనో గొప్పగనో బిల్లును బలపరుచు సభిప్రాయముల తెలిపెను. అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును ఈ బిల్లు విషయమున కలసి పనిజేయుట కమార్పించు నవకాశముగలదు. ఈ బిల్లునందు భారతీయుల ఆదర్శము మాత్రమే చెలరేపుబడినది. ఆదర్శము విషయమున నెవ్వరికిని భేదాభిప్రాయములు లేవు. అందుచే నివిషయమున నన్ని పక్షములవారును కలసి పనిజేయవలెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

అభ్యుత్తర దువస్థానిపురు చాల విషయములందు బిల్లునందలి విషయములను తానామోదించ బాలననియు కాని ఆట్టి భేదాభిప్రాయములు చాల స్వల్పములుయందు మాత్రమేననియు, ముఖ్య విషయములందు తాను బిల్లుతో సంపూర్ణముగ సేకీభరించుచు ముగిసిననియు నుడిచిరి. ఈ బిల్లునందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గూడ జేరబడినది కాకపోక. బిల్లులో భాష విభక్త రాష్ట్రీయ మాత్రముగూడ అంగీకరింపవలెను. కాని అవి వివరములలో జేరినవి. సమయమువచ్చి నపుడు వానినిగురించి పోరాడుటకు ఎంతమాత్రమును చెనుడియను.

భారతదేశ మనాదిమంజీయు అంతః కలహములతో నశ్శోగతికి పాల్పడుచుండుట శోచనీయముగ విషయము. భారతదేశముయొక్క దాస్యమును ఈ అంతఃకలహములే ముఖ్యకారణములు భారతదేశము 2000 వత్సరములుగా దాస్య మునకుండుచున్నది. ప్రపంచమున నేడేమును ఇంత కాలము దాస్యమున నుండులేదు. భారతీయు లీ అంతఃకలహములను బారద్రోలినపుడే వారికి స్వరాజ్యమునచ్చును. ఈ బిల్లును గురించి ప్రజలలో ప్రచారమొనర్చుట కందరును పనిజేయవలెను నియోజక వర్గములందు రాజకీయ విషయముల గురించి ప్రచారమొనర్చుట చాల అవసరము. మన దేశమున రాజకీయజ్ఞులు ఈ విషయమున నేమాత్రమును శ్రద్ధవహింపకపోవుట శోచనీయము.

“ఇండియను డెయిలీ మెయిలు”

చింతామణిగారి సంపాదకత్వము

(ఇండియను సోషల్ రిఫార్మరు)

‘ఇండియను డెయిలీ మెయిలు’ ప్రారంభ మునుండియు ప్రధాన సంపాదకులుగ నుండిన యు. ఇ. హార్నింగుగారు తద్యుత్తరస్థాపకులగు కెహంగీయ బి. పెటిటుగారితో రాజకీయ విషయములందు భేదాభిప్రాయములు గల్గుటచేత ఈ నెలఖరుకు అపనికి రాజీనామా నిచ్చెదమని ప్రకటించిరి. వారిస్థానే ప్రస్తుతము, పెటిటుగారు కార్యతత్పరైర్పాటులను జేయువరకు సి. కె. చింతామణిగారిని సంపాదకులుగ దీక్షింపదమని మాకు తెలియుచున్నది. హార్నింగుగారి సంపాదకత్వమున డెయిలీ మెయిలు పాలిన భారత జాతీయభావముల కనుకూలముగ లేకుండెను. కెహంగీయ పెటిటు నెరిగిన వారికి గూడ ఆ పాలి సీ ఆ యన అభిప్రాయములకుగూడ పరిపాయి యుండలేదని తెలిసికొన గల్గిరి. కొద్దికాలము బొంబాయిలో పత్రికా సంపాదకులుగ నుండ నచ్చుచున్న చింతామణిగారికి స్వాగతము నిచ్చుచున్నాము. భారతపత్రికాప్రపంచమున డెయిలీ మెయిలు భాషగా పనిచేయుచుండెను. ఇప్పుడు చింతామణిగారి సంపాదకత్వమున డెయిలీ మెయిలు సంపూర్ణ మిత వాద పక్షమును పూర్తిగ లక్షణముగ సమర్థించుచు వివరించుచుండునని మేము నమ్మెదము. హార్నింగుగారి అభిప్రాయములకు మేము ఒకటి రెండుసారులు ఈ పత్రికయందు తీవ్రముగ విమర్శింపవలసి యుండినను వారికి గల శక్తిని సార్వభౌమములగుచ్చి మాకు చాల గౌరవముగలదని మాత్రము చెప్పక విడువవలయు. ఇందుచేతనే రెండు సంవత్సరములలో పలనెనను డెయిలీ మెయిలు భారతదేశమునందు చక్కగ నిర్వహింపబడుచు మరుగుగ నెప్పటివార్త లప్పుడు ప్రచురింపబడితలలో నొకటిగ విరాజిల్లగలెను.

అల్లాబాదు హైకోర్టు కేసులు

అల్లాబాదు, జూన్ 15:— నెవన్సుజ్జి యొక్క నిష్పక్ష సాతబుద్ధిని గూర్చియు నడతను గూర్చియు మామగ చాక్రములు పరిశీలించుట లీగలు ప్రాప్తమనర్చు అట్లక్రింద నీ మీద యేలచర్చదీసుకొనగూడదో తెలియజేయవలసినదని బారిష్టరు బి. బి. చంద్రగారిని పిలువనంపిన కేసులో నేడు అల్లాబాదు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పు చెప్పెను. చంద్రగారు చిన్నవాడును అనుభవము లేనివాడును అనుబంధిత నీపని అసాలోచనీయమన జరిగినది గాని బుద్ధి పూర్వకముగా జరిగినది కాదని న్యాయమూర్తి చెప్పెను. చంద్రగారినిండి తుమాపా వక్రయొకటి దీసుకొనుట దక్క కోర్టువారి తరచు శిక్షయే దీసుకొనలేదు.

ఒక ప్రీవీకౌన్సిలు దరఖాస్తు విషయమై కొన్ని విషయములు చెప్పదలచుచున్నాడని టెనహార్టీ నెరుకజేయుచు ప్రధాన న్యాయమూర్తికి బాబుప్రాసినందుకు తగిన సమాధానము చెప్పుకొనవలసినదని నేడు నీనియకు వక్తలైన గిరిధరలాలు అగర్వాలాగారు హైకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తియైన సర్ గ్రీక్ పుడ్డు మీయర్సుగారి యెదుటికి పిలువబడిరి. పార్టీలువచ్చి న్యాయమూర్తి నింటివద్ద మామట అక్రమమనియు, నీవిషయమున వక్తయొక్క నడత చాల తెలివితక్కువగా నున్నదనియు, నీరముండు ప్రజలు తెలివితగిలి ప్రపత్రింపవలెనని కోరుచున్నాననియు న్యాయమూర్తి చెప్పెను. అజాబును న్యాయమూర్తి అజాబును కోర్టులో జాఖులచేయబడినది.

(అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం జూన్ నెల 16-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాల రూ 1-8 రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
నల్లారిది ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లిది ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-8 ,,	8 12 0	9 0 0
శువ్వలు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-8 రు 205 ,,	12 8 0	18 8 0
నినగలు ,, డిటా ,,	12 0 0	128 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 8 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0	16 0 0
జీలపండు రు 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలనూనె రూ 1-8 ,,	154 0 0	155 0
నెయ్యి మ 1-8 ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురం నెనగనకవ్యూహా 1-8 ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0
నెనగనకనూనె గానుగ రూ 1-8 రు 186 మి.కా.నూనె 182		
అమచము రూ 1-8 ,,	188 0 0	184 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చామపసుపు రూ 1-8 ,,	185 0 0	
కూరకనుపు ,, ,,	55 0 0	60 0 0
మిరక కాదులు (గుంటూరుది) రూ 1-8 ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమందు ముఖం 1-8 రు	50, 85	
కాళహస్తీపాడుకట్టు ,, ,,	70, 75	
బెల్లము రూ 1-8 రు	85 0 0	45 8 0
చింతపండు రూ 1-8 ,,	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టా రకం రూ 1-8 ,,	82 0 0	88 0 0
చదరం ,, ,,	88 0 0	88 0 0
రవుండు ,, ,,	85 0 0	86 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 కులంక ,,	71 0 0	78 8 0
జంగారము, కులము 1-8 ,,	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-8 ,,		18 11 0
ఇత్తడి రూ 1-8 ,,	258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 కాలి గలవి	88 0 0	88 4 0

7. రంగులు అలిజరైను

అవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	64 0 0	70 0 0
లొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా డిటా ,,	67 0 0	68 0 0

8. దూది

కొండాపట్టుబారు 1-8 రు	800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కొండాపట్టుబారు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-8 ,,	7 8 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8 ,,	5 1 0	
పుళ్ళూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8 ,,	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8 ,,	7 4 0	
మాళయెనుగ నెం 20 ,,	9 8 0	
జపాన్ నెం 20 ,,	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ రేలెలు అయినను ,,	12 0 0	
వడ్డూర్ నెం 24 1/2 ,,	10 4 0	
14 1/2 క్విల్కా పక్షి ,,	7 6 0	
నెం 20 టెన్ని సింహం యి.పై ,,	10 8 0	
నెం 22 ,, ,,	10 12 0	
నెం 12 1/2 టెన్ని సర్కసు ,,	8 8 0	
నెం 14 1/2 ,, ,,	8 12 0	

భారతి

బెండుచేయబడిన సంపుటములు

అందముగాను, గట్టిగాను, సగముతోలు నిండుకాల్గితో 6 సంచికలు

ఒక్కొక్కవాల్కుము చొప్పున బెండుచేయబడినవి.

1924 సం జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు	బెండుకట్టిన సంపుటము	4-8-0
1924 సం జూలై మొదలు డిసెంబరు వరకు 6 సంచికలు	డిటా	4-8-0
1925 సం జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు	డిటా	4-8-0

ఈ సంపుటములు కావలసిన సొమ్ము మణిఆరరుగ పంపుచూ దగ్గర నున్న రైలుస్టేషన్ పేరు వ్రాసిన రైలుపార్కులుగా పంపుదుము. తపాలో వీ. పీ. ద్వారా పంపిన ఖర్చులు ఎక్కువ అగును.

విలాసము :—

భారతి పత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 7, తంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు.

వాతావరణస్థితి

1925 సం జూన్ నెల 16-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	గత 1 వర్షపాతము	గత 5 వర్షపాతము
గోపాలపురం	99.0	88.4	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	95.5	82.0	...	0.29	87.09
కాకినాడ	102.5	82.9	...	2.85	89.09
మచిలీపట్టణము	108.9	82.7	...	0.59	41.59
కర్నూలు	100.2	79.8	...	0	26.01
బళ్లారి	99.5	75.7	...	0	20.51
కడప	108.2	82.6	...	0.30	81.28
నెల్లూరు	105.7	84.4	...	0	87.98
మద్రాసు	101.6	82.8	...	0.09	50.74
కడపూరు	97.8	79.6	...	0.58	52.94
నీలము	99.7	77.2	...	0.66	89.80
కొయంబూరు	91.7	71.1	...	0.41	22.39
తిరుచనాపల్లి	101.9	79.6	...	1.04	88.18
నాగపట్టణము	100.4	80.1	...	0.22	54.98
మధుర	100.2	75.0	0.82	2.04	88.56
పాంబట్	92.8	81.2	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	1.87	28.84
తిరువేంగుడము	86.0	76.8	...	1.29	64.51
కొచ్చిన్	87.2	74.6	0.27	5.76	114.51
కాకినట్టు	90.8	77.1	...	4.65	117.16
ముంగురు	89.5	74.1	1.16	12.48	125.68
తెలంగాణ	91.8	67.8	...	0.25	85.87
మేకార	76.6	62.2	0.20	3.86	125.46
కొడైకనాట్	64.2	50.2	0.48	8.68	62.18

సర్కారులు:—మేఘములు పెట్టుకున్నవి. ఆర్ధ్రత తక్కువ. విశాఖపట్టణములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 5 1/2 నుండి 9 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

చక్కెర:—మేఘములు పలచగన్నవి. ఆర్ధ్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 8 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్మాటకము:—మొత్తముగా మేఘము పలచగ నున్నది. ఆర్ధ్రత చాలతక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని దక్షిణ పడమటిభాగము స్థానిక చినికలుబడవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. నాపూరు, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

మార్వారి సంఘసభ

రాజకీయపరిశీతులనుగూర్చి రామకుమార

ఝూన్ వాలాగారు ప్రసంగించుట

కలకత్తా, జూన్ 14:—నేడు మార్వారిసంఘ సాంఘిక కార్యకర్తల సమావేశం రామకుమార ఝూన్ వాలాగారు దేశములోని రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి యిట్లు ప్రసంగించిరి:—హిందూదేశమునం దిప్పుడు అన్ని పక్షముల వారిలోను ఆత్మజ్ఞానము ప్రబలినది. వారిలో కొంతమంది విచారకరమగు పద్ధతుల నవలంబించి పరిపాలనకు సంబంధపడే వలె నని చూచుచున్నారు. మార్వారిలకు వర్తకవ్యాపారములే ప్రాణము అయినప్పటికిని రాజకీయముగా ఆకాంతి ప్రబలినట్లయిన వర్తక వ్యాపారములు మందగించును గావున వారు పూర్తిగా రాజకీయములను విడనాడుటకు వీలు లేదు. రాజకీయవాయకులలో కొంతమంది దృక్పథము నూతనముగా మారుటకు నూచకము ప్రభుత్వమువారు నూతనవాతావరణమునకు తగినట్లు ప్రయత్నించెదరని నమ్మెదను. పన్నువిచారణసంఘమునకు గూడ తెంగాలు వితవ్యయసంఘమునకు నాకావాటిజ్య సంఘమునకు సివిలు జస్టిసు సంఘమునకు పట్టినగతియే పట్టునని భయముగా నున్నది. లీ కమిషనరీ వారి శిష్యురాలు నూదించు విశేషాదాయమును సాధించుటకే పన్నువిచారణసంఘము నియమింపబడినదని నేను తలచెదను.

వర్తకవ్యాపారములను తిలకించి లెక్కలను పరిశీలించినట్లయిన వ్యాపారమంతయు హిందూదేశమున కనుకూలముగా నున్నట్లు కనబడుచున్నది కాని ముడిపజార్జుములయొక్కయు విదేశములలో తయారైనవస్తువులను పులయొక్కయు ధరలలో విశేషవ్యత్యాస ముండుటచేత అనుకూలస్థితి మారిపోవుచున్నది. వర్తకవ్యాపారములలో విదేశీయులు హిందూదేశమును కొల్లగొట్టుచున్నందు భారతీయులు విదేశములలో గౌరవ పరతులమిగా వ్యాపారము చేసికొందుమని ఆడుగరారు. సంఘసంస్కరణవిషయమున మార్వారిలు ఎల్లా శుభధర్మనూత్రములను నమ్మివరని చెప్పెదను. ఆధర్మమును నమ్మటంబని చెడుసంధివినివని వారినవ్యక్తము. శుద్ధియుద్ధమును స్థాపించి హిందూమతాసభ విశేషములను ప్రోత్సహించుచున్నది గావున మార్వాడీ లందుచేరవలయు. అయినను సంఘసంస్కరణములో వారెవరిని తీసివారు. పాశ్చాత్య నాగరికత యను వ్యామోహములో పడకును. పాశ్చాత్యదేశములకు పనికివచ్చినవస్తువులు ప్రాచ్యదేశములకు పనికివచ్చినవస్తువులు మార్వారిప్రభుత్వవారినను జ్ఞాపక ముంచుకొనును. పాశ్చాత్య పద్ధతుల ననుసరించి లాభిగముగ హిందూసంఘము ఎట్లు పునర్నిర్మాణము చేయవచ్చునో దీర్ఘముగ విచారించును. మిశ్రస్థిత్వమును జాతీయతను పోగొట్టుకొనకుడు. (అ. ప్రె.)

బర్మాగవర్షుల సంఘము

కానీ, జూన్ 14:—ముఖ్యకార్యదర్శి యగు బ్రాండరు, బ్రాండరు, కపైసురెడ్డి, కీడుపతిగార్లతో బర్మాగవర్షుల కీర్తనగాని మేమెనుండి మాండ్లీకి శుక్రవారమునాడు బయలుదేరిరి. నేనిండు దాటివేసినవ రైలుమీద మెల్ల వ్రేలిరి. అచ్చట మరునాటి ఉదయమున చివ్వినుడివెక్కిరి. సాయంత్రమునకు కానీ కేరీరి. గవర్నరు + చట్రడిగి జనుపత్తి మంయిరసలను లాగు సందర్శించెను. నేటిఉదయమున ప్రియరు తిరిగి ప్రయాణముచేయవారంబింపెను. (అ. ప్రె.)

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను

నూతన రాజకీయపక్ష మేర్పడవలెను

(జి. యన్. కపర్డిగారు)

కడదిన నెల 20 తేదీన మీరు ప్రకటించిన సంపాదకీయవ్యాసము సరసముగ లేదు. వారాపత్రికలయందు వాదప్రతివాదములను పెండుటకు సేనీవ్యాసమును వ్రాయుటలేదు. నా ఆభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలుపుటకు వ్రాయుచున్నాను. సంస్కరణముల చట్టమునకు భారతీయులకు నిజముగ అధికారము వీర్యమునని తలచి లోకమాన్యుడు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను విధానమును ప్రతిపాదించినది మీరు వ్రాయుచున్నారని లోకమాన్యుడు ఇంగ్లండునుండి తిరిగివచ్చి మరచింపుటకు కొన్ని దినములు పూర్వము కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ నొకదానిని స్థాపించి ప్రయత్నముల సల్పిన విషయము మీకు తెలియదు కాబోలు. ఈ పార్టీకి బాప్టిస్టా గారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. పక్షాధ్యక్షులు ప్రకటింపబడెను. కార్యక్రమపు చిట్టా కూడ తయారు చేయబడెను. అప్పటికే సంస్కరణముల చట్టము ప్రకటింపబడెను. జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారి యెదుట లోకమాన్యుడు సాక్ష్యమునిచ్చియుండిరి. కావున మీ వ్రాతలకట్టి ఆధారము లేదని స్పష్టమగుచున్నది.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను నిరుత్సాహకరముగను నిష్ప్రయోజకముగను ఫలితములతో కూడియుండునని కాంగ్రెసు పక్షమువారి ఆభిప్రాయమనియు ప్రభుత్వమువారి కింతవరకు తోడ్పడుచున్నది మితవాదాల అనుభవముకూడ ఈ వాదమును బలపరచుచున్నదినియు మీరు వ్రాయుచున్నారు. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను విధాన మింతవరకు ఉపయోగింపబడలేదు. లోకమాన్యునిచే ప్రారంభింపబడిన కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పక్షము ఎట్టి పని ప్రారంభించలేదు. ప్రభుత్వమునకే ఈ పక్షమువారు గాంధీమహాత్మునితో కలసి ఆపహాయోద్యమ విజయమునకు పరిశ్రమ తీర్చునియుకొనిరి. అంతటితో ఈ పక్షము అంతమొందెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఈ విధానములను లాభియందనని చెప్పట విపరీతముగనున్నది.

రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను అనిన ఏమో అను విషయమై కూడ ఆపహాసమున్నది. పలువురు తప్పుగ ఆభిప్రాయపడుచున్నారు. నేను రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను సార్వత్రిక వాదముడను గాను. కావున ఈ పక్షమువారి ఉద్దేశముల గురించియు కార్యవిధానమును గురించియు ఎట్టి ప్రకటనము గావింపబడదు. బాప్టిస్టా గారిండుట తగినవారు. అత్యగ్రహము అత్యవిశ్వాసముగలవారే ఈ విధానమును సమీక్ష తీరదగుద్యముగ ప్రవర్తించగలరని మాత్రము చెప్ప సాహసించెదను.

అన్ని రాజకీయపక్షములవారు కలసి పనిచేయుటకు ఈ విధానము చక్కని ఆపకాళిమును కలుగజేయుచున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువారి సిద్ధాంతములకు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనుకు అట్టి భేదములేదని బాప్టిస్టా గారు ఇటీవల ప్రకటించియున్నారు. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును నులభముగ అంగీకరింపవచ్చును. కడదిన సిద్ధా వాసనసభలయందు ఇండియన్ యూనియన్ పక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారితో కలసి పనిచేయుచుండిరి. ఇప్పుడుకూడ స్వల్ప భేదములను మరచి వారు సూడ ఈవిధానమును అంగీకరింపవచ్చును. కామనుజెల్లుల్లి అనువాదముల విశాఖలుగారు వారి అనుచరులకూడ ఈవిధానమునకు అడ్డుచెప్పకు. అందుకు కలసి పనిచేయుటకు ఈవిధానము ఆపకాళిమిచ్చుచున్నది. అన్ని పక్షములకు ఐకమత్య మేర్పడవలయునను ఈ దినములలో ఈ ఆపకాళిమును సద్వినియోగ మొనర్చుకొనుట ఉచితము. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులు కలసి ఈవిషయమై అలోచించిన అందరు ఆమోదింపుటకు సాధ్యమైనవిధానమును వీర్యముతోనుట నులభమగును.

స్వరాజ్యపక్షమువారు బెల్గాం ఒడంబడికను కొనసాగింపని విషయమై నేను ఎట్టి ఆక్షేపణ గావింపలేదని మీరు వ్రాపై నేరాలోపణ మొనర్చుచున్నారు. నూలుచందా వలని లాభసమ్మముల విషయమై ఎట్టి చర్య సలుపమని స్వరాజ్యపక్షమువారు బెల్గాం లో మాట ఇచ్చియుండలేదు. నూలు చందా పద్ధతిని రద్దు పరచవలయుననియు నేను కట్టి వలెనే నాలుగవ తాళవందా యుండవలయుననియు కాంగ్రెసు మహాసభవారికి మహారాష్ట్రులు సలహా ఇచ్చియున్నారు. సతారాలో జరిగిన పని ఇదియే కావున ఒడంబడికకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించిరని చెప్పటకు వీలలేదు. మార్కు కావలయునని మాత్రము సలహా ఇచ్చినారు. ఇది ఎంతమా

త్రము తప్పుకాదు. ఒక చట్టమును రద్దుచేయవలయునను ఆందోళనను ఆ చట్టమును ఉల్లంఘించుట కావాలదు.

వృథా ప్రసంగములు

బొంబాయి క్రానికలు ఆభిప్రాయములు

[కపర్డిగారు వ్యాసమును విమర్శించుచు బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ఈ క్రింది సంపాదకీయ వ్యాసమును ప్రకటించుచున్నది]

పెద్దలగు జి. యన్. కపర్డిగారు మమ్ముల నధిక్షేపించుచు దేశమునందు ఐకమత్య మేర్పడు విషయము నూతనపక్ష మొకదానిని స్థాపింపవలయునని కొరకు ఒక కేసు ప్రకటించియున్నారు. అన్ని రాజకీయ పక్షాల ప్రతినిధులు కలసి అలోచించిన అందరు ఆమోదింపబడిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుట సాధ్యమగునని వ్రాసిరి. ఇందులకు మాకట్టి ఆక్షేపణ లేదు. కాని సంస్కరణముల యొక్క నిజముగు విలువను గ్రహించి రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను లోకమాన్యుడు గమనింపవలయును. అధికారమును నిజముగ భారతీయులపగ మొనర్పవలయునను ఉత్సాహమును ప్రభుత్వమువారి సంస్కరణములందు ప్రకటించుచున్నారను దుర్భుమమై లోకమాన్యుడు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను విధానమును నూచించిరని మేము వ్రాసియుంటిమి. ఈ వాదమును కపర్డిగారు ఆక్షేపించుచున్నారు. సంస్కరణముల కాసనము సంపూర్ణముగ ప్రకటింపబడిన పిమ్మటనే లోకమాన్యుడు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను ప్రతిపాదించిరని కపర్డిగారు నెలవిచ్చుచున్నారు. కాని ప్రభుత్వమున ఈ సంస్కరణములపై కొంతలాభముండునని అందరు నమ్మిరి. రూపాయిలో ఒక ఆణా సంపాదించినట్లనియుమిగిలిన 15 ఆణాలు సంపాదించ పాటుపడవలయుననియు లోకమాన్యుడు చెప్పియుండెను. అమృతసరమునుండి తిరిగి వచ్చుకపుడు లోకమాన్యుడు రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను అనుమాటకు స్పష్టించిరి ఆనగా ప్రభుత్వమువారి కెంతవరకు సహకారమునకు గడంగడతో అంతవరకు ప్రజలకూడ సహకారమునకు గడంగడముననియు ప్రభుత్వమువారి ఆపహాసమునకు ప్రజలకూడ ఆపహాసమునే అజంబింపవలయుననియు లోకమాన్యుని ఉద్దేశము. ప్రభుత్వమువారు నిజముగ సహకారమును ప్రకటింపనిచో ప్రజలకు ఆపహాయోద్యమ కేరణ్యమని లోకమాన్యుని సిద్ధాంతమే రుజువుచేయుచున్నది. వారి సిద్ధాంతమును తప్పు పట్టుటకు వీలులేదు. “పది సంవత్సరముల కాలము ఈ ఎముకను నాకును నీళ్ళులపై నేచియుండవలయునా” అని లోకమాన్యుడు అమృత సరములో ప్రశ్నించెను కాని ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశముల ఎడల విశ్వాసము అప్పటికి అంత మొందలేదు. పంజాబు ఘోరముల విషయమై ప్రభుత్వమువారు కడకు వ్యాయమును కలుగజేయుదురని మహాత్ముడు సమ్మతించెను. కావుననే వారు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండవలయునని ఆప్తుకు బోధించుచుండిరి. 1919 సంవత్సరమున రాజకీయ ఖైదీలందఱు విడుదలజేయబడిరి. ప్రభుత్వమువారి మనసు మారివని లోకమాన్యుడు తలచి రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను విధానమును నూచించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి మనసు ఎట్లు మారి నదో మా ముటకు లోకమాన్యుడు తీవ్రపరపండుట మన దురదృష్టము. అధర్వ మే సీరమై సంస్కరణముల వామమాత్రములైన ఈ కాలమునందు లోకమాన్యుడున్న సహకారమునే వాదించు చుండగలవను మాటను మేము నమ్ముచులము. నశించిన డెమోక్రాటులనుతప్పు అధ్యక్షులగు బాప్టిస్టా గారు తనజవాబు చెప్పగలరని కపర్డిగారు వ్రాయుచున్నారు. కపర్డిగారి హేతువాదములను బాప్టిస్టా గారు బలపరచి రుజువుచేసిన మేము సంతసింపగలము.

బొంబాయి యందుజరిగిన ఆసాధారణ కాంగ్రెసు మహాసభయందు ఈ సంస్కరణములు ఆకాంక్షకరముగను, అసంతృప్తి జనకముగను, అసంపూర్ణముగను నున్నవని తీర్మానింపబడెను. ఈ సంస్కరణములు అంగీకరించుటకు యోగ్యముకాని పనియు ఆచరణయందుంచుటకు అసాధ్యమైనవియు, స్పష్టముగ ప్రకటింపబడెను. సంస్కరణములయందు బెట్టి మార్పు కలుగలేదు. జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారి ఎదుట లోకమాన్యుడు సాక్ష్యమునిచ్చెనని కపర్డిగారు వ్రాసిరి. ఈ విషయమై ప్రతిపాదించుటకైన బాగుండెడిది. నెలొప్పుకు ప్రభుత్వమువారి అగౌరవకరముగ ప్రవర్తించి లోకమాన్యుడును వామమార్గమిచ్చి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు ఆపకాళిమివ్వలేదు. రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను ఇంతవరకు అమలునం దుంచబడ లేదని కపర్డిగారు వ్రాయుటకు కలిగిన స్వల్ప ప్రతికూలములను వారు గుర్తుగ లేదని చెప్పవలసియున్నది. బాధ్యతవంతముగ బాప్టిస్టా గారి కిట్టి కపర్డిగారు వేయవలయును. సార్వభౌమముని జన్మదినమున సార్వభౌమమునకు అభినందనములను పంపుటలో లాభముండునని బాప్టిస్టా గారికి నమ్మకమున్నట్లు వారిచర్యలపై విచిత్రమగుచున్నది. గౌరవకరముగ మరలుటపై సహకారమునకు గడంగవచ్చునని వానుగారు ఫరీదుఖాన్ లో చెప్పినమాటలను ఆధారముగ గైకొని స్వరాజ్యపక్షము వారికిని రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను వాదులను భేదముండదని కపర్డిగారు వాదించుచున్నారు. నిజమే; అసహాయవాదులకూడ ఇట్టి సహకారమును వాంఛించెదరు.

స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలను సమర్థింప కపర్డిగారు పూనుకొనుచున్నారు. బెల్గాం ఒడంబడికను తీరస్కరించినది స్వరాజ్యపక్షమువారిని మేము ఆక్షేపించియుంటిమి. ఆ ఒడంబడిక ఉత్సాహముతో అనుసరించుటకు వారి ధర్మము. సతారామహాసభ ఒడంబడికను ఉల్లంఘించెనని మేము వ్రాయలేదు. మార్కు కావలయునని కోరుట తప్పుకాదు. కాని మహారాష్ట్రయందలి కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్యను చూచిన ఈ ఒడంబడికను వారెంతవరకు ఆదరించుచున్నారో స్పష్టమగును. ఈ ఒడంబడికను అంతమొందింప వలయునను పట్టుదల కనుపడుచున్నది. కానిదానిని అనుసరించి పనిచేయవలయునను దీక్షచూపట్టుటలేదు. బాధ్యతలను గుర్తెగి బాధ్యతలను నిర్వహించుచు మార్కుజరుగుటకై ఆందోళనము సలుపుట పరియగుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలలో చేయు పని వారి బాధ్యతలలో ఒకటి కాని అంతటితో వారి బాధ్యత అంతమొందదు. ఐకమత్యము వదులుటకు తగు మార్గములను నూచించుటకు తీరుచున్న కపర్డిగారికి కృతజ్ఞతము. కాని ముట్టిమేను కమిటీవారి నివేదికము ప్రకటింపబడిన పిమ్మటను, మితవాదాల సహకారములపై కలిగిన స్వల్ప ఫలితములను కండ్లారచూచిన పిమ్మటనుకూడ సంస్కరణములపై ఆకట్టుకొని రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషను అని మొరపెట్టుట నిష్ప్రయోజనము. సంస్కరణముల నిష్ప్రయోజనము సంపూర్ణముగ నిదర్శింపబడినది. ఫిల్లిలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభయందు కపర్డిగారు పారపత్రికములను అంగీకరింపు బిల్లును పార్లమెంటువారు ఆమోదింపవలయుననియు, ఈ పారపత్రికపు హక్కులు ఆమోదింపబడవలెననియు, సంస్కరణములపై లాభముండదని చెప్పియుండిరి. ఈ హక్కులు అంగీకరింపబడలేదు. సంస్కరణములపై లాభములేదని కపర్డిగారి వాదమే ప్రకటింపబడుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి చూడము మూసగాని రెస్పాన్సివు కో ఆపరేషనుపై లాభముండదు.

పన్ను విచారణ సంఘము

మహాంటు పోర్టుగారి సాక్ష్యము
పునహా, జూన్ 13:— పెంట్టలు డివిజను కమిషనరుగ మహాంటు పోర్టుగారిని పన్ను విచారణ సంఘము నేను పరీక్షించెను కామనము సరిగలేని సంవత్సరములందు పన్ను పనులును గురించి అడుగగా యిట్లు బెల్చెను:—
అహమదాబాదు జిల్లాయందు ఒకలక్ష రూపాయలు మాత్రమే పనులు చేయబడెను. తక్కిననున్నవి లక్షలరూపాయలును కాలమానము బాగున్న సంవత్సరములందు పనులు చేయుటకు విడువబడుచుండెను. అన్నట్టి విధానమును మాన్యుత దారుల తలారీల పన్నులను గురించి వివరింపుట సాక్షిప్రారంభించెను: పెట్టందాడులు పనులుచేయు సామ్యునందు నూటికికొంత పదికి ముదరా యియబడుచున్నది. ఇంత సామ్యును ప్రభుత్వము పెద్దనుండి గ్రహించి ఈ వారకత్వపు హక్కును గడ్డు చేయుటకు తొరతనము ప్రయత్నించుచున్నది. సంవత్సరమునకు 800 పానులు కాబడి వచ్చు వారిపై ఆదాయపు పన్ను స్వల్పముగ పనులు చేయవలయునని సాక్షి తల్లి పన్ను చెల్లించుట తప్పించుకొనుటకు అవలంబింపబడుచున్న మార్గములను గురించి సాక్షి వివరముగ బెల్చెను. పునర్నిర్మాణపు కంపెనీలు పన్ను చెల్లించవలయునని సాక్షి బెల్చెను.
సహకారుల చిట్టాలు రిజిస్టరుగావలయును. లేదా దొంగవ్రాతలు వ్రాయుటకు గవర్న మెంటు చూడవలయును. గవర్న మెంటు యావత్తు భూమికిని యజమానులకూ యజమానివ్యాయభాగము భూమియందుండి గవర్న మెంటు తీసికొనవలయును. అంతకంటె అధికముగ దొరతనము పన్నుదీసికొనుట వ్యాయముగాదు. పుల్లిపన్ను, లై సెన్సుపన్ను స్థానిక సంఘములు విధించుటకు అధికారమియవలయును. అట్లు చేసినచో తొరతనము రెండువేలరూపాయల మొత్తముకంటె ఆదాయము పన్ను పనులుచేయుట తగ్గించవలెనని అవశ్యకతలేదు అని సాక్షి బెల్చెను.
(ఆ. ప్రె.)

అంగ్రేజీ విద్యాలయము బిల్లు

కారణోద్దేశములు

అంగ్రేజీ విద్యాలయము బిల్లుయొక్క కారణోద్దేశము ల్పరిచియున్న ప్రతిపక్షమునఁబడినవిఁ—

ఇప్పటికి దీని సంవత్సరములనుపైగా నుండియు తెలుగు దేశమునకు ప్రత్యేకముగ నొక విశ్వవిద్యాలయమును కట్టినది లేదు. అంగ్రేజీయును ప్రత్యేకముగ నొక విశ్వవిద్యాలయమును కట్టవలయునా యను మాట యెట్లు స్పష్టమై, యిప్పుడున్న చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము మాత్రము దక్షిణదేశమునందు ఉన్నతవిద్య నొసంగుటకు యేమాత్రమును చాలదని గుర్తింపబడినది. 1923 చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునందు, రాష్ట్రములో న్నితైన ముఖ్యస్థలములందు క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపించునట్లుగా నభివృద్ధియగు నూచరణ గావించబడినది. ప్రభుత్వమున ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లుండవలసిన యవసరమును దక్షిణదేశములోని స్వతంత్ర సంస్థానములు కనుగొనెను. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము ముందు దారి చూపెను. తరువాత హైదరాబాదులో ఉన్నా నియా విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడినది. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారి మధ్యనే వారి విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము నివేదికను ప్రచురించిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము నందు గత వత్సరము 15 వేల మంది విద్యార్థులుండిరి. ఒక్క సంవత్సరము యంతరము విద్యార్థులను పరీక్షించి అధికారము పొందుటలో చాల కష్టముగలదు. ఆకారణము చేతనే యంత త్వరగా నీరాప్రయోగమునందు క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయము లకు స్థాపించవలసిన అవసరము గాన్పించుచున్నది. తెలుగు జిల్లాలలోని విద్యాలయములందు జరుపు విద్యార్థులు చెన్నరాజధాని మొత్తములో 5/12 వుండి యున్నారనియున్నది. తెలుగు దేశములోని కళాశాలలందు రెండువేల మంది విద్యార్థులు చదువుకొనుచున్నారు. దీనికితోడు తెలుగు జిల్లాలనుండిచ్చి తొమ్మిది వందలకు పైగా విద్యార్థులు చెన్నపట్టణములోని కళాశాలలందు చదువుచున్నారు. కావున సంఖ్యావిశేషమును బట్టియే తెలుగు దేశమున నొక విశ్వవిద్యాలయమునుకట్ట అవసరమును ఆచరణీయమునని తెలియగలదు.

ఏకభాషా ప్రాముఖ్యము

ఆంధ్రమండలముల యందలి జనులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము గావలెనని అంగీకరణజేయుటకు యిక్కర కారణములు గూడ గలవు. ఈమండలములందు చక్కగ ఒక్క భాషను మాట్లాడెదరు. అందుచేత వారికి గావలసిన ఉన్నత విద్యావిధానము నభివృద్ధిజేసికొనుటకు వీలైనటుల నీనుండవలయు యేర్పడి యున్నది. ముఖ్యముగ ఆంధ్రమండలములు చాలకాలము నుండియు ను వారదేశభాష ద్వారా విద్య నభివృద్ధిజేసికొంట కెక్కు దని కాకము లుండినవలెనని కోరుచుండిరి.

మైసూరు, తిరువాన్కూరులవలెనే తెలుగుజిల్లాలలోని కళాశాలలు అచటి విద్యార్థులకు గల కష్టము యెక్కువగా నెను. వారు చెన్నపట్టణములో నున్న ఉన్నత విద్యా విధానము యొక్క లాభములను గాని, విశ్వ విద్యాలయ గ్రంథాలయములను గాని, చెన్న విశ్వవిద్యాలయపు పండిత బోధకులను కనులాభమునుగాని పొందజాలకుండిరి. ఇంతేగాక తెలుగుదేశములోని కళాశాలలకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయాధికారమునందు ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుటగూడ గ్రహింపబడినది. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వహణము తత్ప్రధానస్థానము నుండి చేయబడిన యందుకు కారణముగా దక్షిణదేశములోని కళాశాలల నొక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ సంఘ గావలెనని కోరుటకు కారణ మయ్యెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ఒక్క ముఖ్య కారణ మేమనగా, ఇదివరకును తెలుగుజిల్లాలలో పరిశోధనా కార్యము జేయు మున్నటువంటిగాని లేక ఆర్యులొప్పు జెప్పు మున్నటువంటిగాని కళాశాలలేవు. తెలుగుదేశములో నివాసించు విద్యార్థులకు పట్టభద్రులైనపిమ్మట విద్యాభివృద్ధిని జేసికొనుట కిదికాదుమిన్నటువంటి కాలము వచ్చినది. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ఉన్నత విద్యావిధానమునకు పరిశోధనా కార్యములకు ప్రోత్సాహముగలగలదు. అధికస్పృహతో జూచినను యిది చాలముఖ్యముగ గాన్పించును. ఇదివరలో తెలుగుజిల్లాలందలి నీరువిద్యార్థులు చాలమంది కళాశాలములందు ఉన్నతవిద్యను సంపాదించువలెనన్ను వృత్తి సాంకేతిక విద్యల నభ్యసించవలెనన్ను తెలుగుదేశములను దాటి

పోయి యెక్కువ ఖర్చుపెట్టుకొని అచట కళాశాలలలో జనునవలసియుండెను.

కాస్త్రీయ, సాంకేతిక విద్యలు

దక్షిణదేశములోని విశ్వవిద్యాలయము నున్నపు యీరాష్ట్రపు పరిశ్రమల శ్రేణులను సంబంధించినవి గావని కొంత కాలమునుండియు నొకభావము ప్రబల్మయియుండెను. కాబట్టి యీరాష్ట్రపు విశ్వవిద్యాలయమునందు క్రొత్తవిషయములనుగా కాస్త్రీయ, సాంకేతికవిషయములందుగూడ బోధన ముండును. ఈశాఖలలో భారతదేశమునందు చదువుకొన్న యజమానలకు ఉద్యోగములలోక అల్పముట యెక్కువగనున్నది. ఈసమస్యను సాధించుట యెట్లు విద్యాలయములకు విధించబడునాడు. ఈ మధ్య సంవత్సరములలో పట్టభద్రులైన వారు అన్ని వృత్తులందు ను అచ కా శ్రమ ను చూచి కన్ను నెరుగునని నిశ్చయించిరి. అందుచేత నూతన విశ్వవిద్యాలయము నందు సాంకేతికవిద్యలను నొకవిధానము శిక్షణచే తెలుగు దేశములోని పరిశ్రమల కనుగులముగ జేసి పట్టభద్రులకును దీని స్థానము పొందినవారికిని ఆవకాశము గలగజేయుట ఉద్దేశ్యమై యున్నది. ఈసందర్భమున సాంకేతిక కాస్త్రీయవిద్యలనేర్చుట నొక కళాశాలను స్థాపించుటకు విశ్వవిద్యాలయ, ఉద్యోగ విచారణసంఘమును నియమించి వీరు నిరదోగ్యమునుగూర్చి విచారించి విశ్వవిద్యాలయమువారికి సలహాల నిచ్చుచు ఆర్థునిక పారిశ్రామికజీవితమున శ్రమేమి కావలయునో అవసరములేవో తెలుపుటకు బిల్లునందేర్పాటు చేయబడినది.

ఉన్నత పాండిత్యమును గలగజేసి శిలము నభివృద్ధి జేయుట కు యీ విద్య విశ్వవిద్యాలయ మే తోడ్పడగలనని యీదేశము నందు నున్న ఇతర శ్రీయ విద్యామేధావు లందఱును అంగీకరించిరి. తెలుగు మండల విములస్థితియ చాల యెక్కువగ నుండుటచేత ఒక్క యూనిటరీ తెలుగు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు సాధ్యముగాక పోయెను. అందువలననే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము బిల్లు ఆఫీలి యేటింగు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపిత సంకల్పింపెను. కాని చివరకు తెలుగుదేశములో ఒక్కటికన్న నెక్కువ యూనిటరీ సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటయే ముద్దేశ్యముగ నున్నది. ఫలానిచొట్టెనున్న శక్తులకు ఆర్యులకళాశాలలు ఆయాకేంద్రములలో జేరునని బిల్లు నందేర్పాటు జేయబడినది. ఇట్లు కేంద్రీకరణము జేయుట వలన ను తనవిశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులు యూనిటరీవిశ్వవిద్యాలయములోని విద్యార్థుల నున్నట్లును సౌకర్యములను గల్గియుండుట కవకాశమేర్పడును. అక్కడ కళాశాలలందు ఒక్కచోట నున్న ఉన్నతవిద్యయే మరియొకచోటనుండు చదువుగ పనిలేకుండయుండును. ఇందువలన విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను సన్నివేశముగల్గి సాశ్రమజీవితమేర్పూ మభివృద్ధియై, తుదకు తెలుగుదేశమునందు ముఖ్యమైనచోట యూనిటరీ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకు సాధ్యముకాగలదు. శక్తివంతము ఒక్కచోటనే కేంద్రీకరింపజేసి పనిజేయుటవలన మంచిబోధకును, ప్రావీణ్యమునకును అవకాశమేర్పడగలదు. అందుచేత సాధ్యమైసంతోషకము యీ అఫీలియేటింగు విశ్వవిద్యాలయముగ నుంచుచు ఆంధ్రమండలములలో ననేక కేంద్రములందు సాంఘిక, విద్యా, పౌరత్వవిశ్వవిద్యాలయ జీవితము నభివృద్ధిజేయుటకు సాధ్యమునకు టుల ప్రోత్సాహము జేయుటయే యుద్దేశ్యమైయున్నది. విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యార్థుల సాంఘిక జీవనప్రాముఖ్యమునందు దెల్పుటకు విశ్వవిద్యాలయపు అధికారముక్రిందనే ఖర్చుక్రిందనే విద్యార్థుల ంఘములని ప్రత్యేకముగ నేర్పరపబడును.

దేశభాషలలో విద్య

తెలుగుభాషాభివృద్ధియకు నభివృద్ధియగుటకును, బోధనకును, పరీక్షలకును దేశభాషయే సాధనముగ జేయుటకు యీ బిల్లు ఉద్దేశించినది. పరీక్షల విషయమున మాత్రము మాత్రములలో చదువుచుండు గల్గిన మార్పులబట్టి యనుసరించియుండును. ఈసందర్భమున విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రతేకపరీక్షయని యొకదానిని జగ్రపుటకును, ప్రతీకర సంఘమును నియమించుటకును బిల్లునందు నిబంధనచేయబడినది. ఈప్రకటన సంఘమువారు దేశభాషలో తగిన వాచకపుస్తకములు సిద్ధమునటుల చూచుచుండును.

విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనమునకు నెలనాను, ఆకెమిటు కాన్సిలునుండును. విశ్వవిద్యాలయము నందలి కళాశాలలన్నియును అనుబంధ కళాశాలలుగనుండి అన్నియును సమానమైన హోదాగల్గియుండును. అందుచేతనే అనుబంధ కళాశాల అన్వీకరమును యెట్లుకై ప్రత్యేకముగ విశ్వవిద్యాలయాధికారియొ

గురుద్వారా చట్టము

చట్టనిబంధనలు విశాలభావ ప్రేతములుగ నున్నవి

అమృతవనమునందు మాత్రమే చట్టము

ప్రతిపక్షమునందున్నవి

అమృతవనము, జూన్ 15:—విశ్వవిద్యాలయము అమృతవనమునందును గూడ విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకును యిట్లు సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. అమృతవనపు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకును సాధ్యమై యున్నది. ఫలానిచొట్టెనున్న శక్తులకు ఆర్యులకళాశాలలు ఆయాకేంద్రములలో జేరునని బిల్లు నందేర్పాటు జేయబడినది. ఇట్లు కేంద్రీకరణము జేయుట వలన ను తనవిశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులు యూనిటరీవిశ్వవిద్యాలయములోని విద్యార్థుల నున్నట్లును సౌకర్యములను గల్గియుండుట కవకాశమేర్పడును. అక్కడ కళాశాలలందు ఒక్కచోట నున్న ఉన్నతవిద్యయే మరియొకచోటనుండు చదువుగ పనిలేకుండయుండును. ఇందువలన విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను సన్నివేశముగల్గి సాశ్రమజీవితమేర్పూ మభివృద్ధియై, తుదకు తెలుగుదేశమునందు ముఖ్యమైనచోట యూనిటరీ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకు సాధ్యముకాగలదు. శక్తివంతము ఒక్కచోటనే కేంద్రీకరింపజేసి పనిజేయుటవలన మంచిబోధకును, ప్రావీణ్యమునకును అవకాశమేర్పడగలదు. అందుచేత సాధ్యమైసంతోషకము యీ అఫీలియేటింగు విశ్వవిద్యాలయముగ నుంచుచు ఆంధ్రమండలములలో ననేక కేంద్రములందు సాంఘిక, విద్యా, పౌరత్వవిశ్వవిద్యాలయ జీవితము నభివృద్ధిజేయుటకు సాధ్యమునకు టుల ప్రోత్సాహము జేయుటయే యుద్దేశ్యమైయున్నది. విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యార్థుల సాంఘిక జీవనప్రాముఖ్యమునందు దెల్పుటకు విశ్వవిద్యాలయపు అధికారముక్రిందనే ఖర్చుక్రిందనే విద్యార్థుల ంఘములని ప్రత్యేకముగ నేర్పరపబడును.

చట్టము వలననుచు

నూతన గురుద్వారాచట్టమునకు గావలసిన చాతావరణము నిర్మించుటకు లేకపోయినను ప్రతిపక్షము ప్రమాదమును పట్టజాలదు. ప్రస్తుతము చట్టపు ప్రతిపక్షము ఒక్క అమృతవనమునందుమాత్రమే గలదు. గజానపక్షమును బలపరచుచు వారి యొచ్చుటను సమాజేశములు జరుగుటలేదు. మున్నగులచేతను సాధ్యమై పరిశ్రమచేతను ప్రేరేపించబడి గజానపక్షమువారు చట్టము యొడ విముఖుల జాతులున్నారని నమ్ముచును. చోటులనుండి నుధారపత్రికకు వర్తమానములు వచ్చుచున్నవి. కాబట్టి ఆకాలి నాయకులు ఆజాగ్రత్తగ సంబంధించియే ఆ ప్రతిపక్షముల ప్రతిఘటనను బుచ్చుచున్నారని యుచున్నది. (అ.ప్రె.)

అకాశాని అరెస్టు చేయుట

అమృతవనము, జూన్ 15:—ఉదయమునుండి పట్టుబడుచున్న తుదకు ఆకాశతీక్షణములకు పట్టుబడు అను ఆకాశి నొకని పొలిక పోలీసు అరెస్టుజేయెను. ఒక బునిబోయెను గురించి ముద్దుగా గావలసినవైత. ఇట్లు యువోపయోగము ఒక నానీయూపర్తకుని నెదుర్కొని వారి వద్దనుండి రూ 500 ల విలువగల కరంసీ నోట్లు దీసికొనిరి. వీరిని బట్టుకొనుటకు ప్రజలుప్రయత్నింపగా మున్నగులకాయాధములతో గాయపరచి దొంగలు పారిపోయిరి. గాయములు దీనివారిలో నొకడుచావు ప్రతుకులమీద నున్నాడు. (అ.ప్రె.)

అగ్ని ప్రమాదము

ఒకలక్షన్నరమాస్యముల విలువగల ఆస్తి

భస్మీభూత మయ్యెను

విజయవాడ, జూన్ 15:—విజయవాడ యింట చాచుక మైన అగ్నిప్రమాదము వాటిల్లి నీకులపురం వాస్తవ్యులగు వర్తకశిఖామణియగు లాల్ చాచుకగారి పెద్దనడ్డంగియందు రాల్ సోనా లు 60,000 ముదలల నుండి నీట్టచేసిరి. ఈనడ్డంగియొక్క ప్రక్కనున్న అబ్దుల్ హక్కింగారి గిడ్డంగి ను కాల్పోయెను. మొత్తముమీద కాల్పోయిన ఆస్తివిలువ సుమారు 1½ లక్షలుండును. రెండు గిడ్డంగిలను మాడియైన భీమాదేవరజిల్లు తెలియుచున్నది. (అ.ప్రె.)

దుట కేంద్రము జేయబడు. సెక్షన్లలో పరిసరాంధ్ర మండలమును ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొన గుంపెను. ఈసందర్భమున నాల్గింటికిని ఒక్క కళాశాలయొగలదు. ఈమండలములకు ప్రతీకర విశ్వవిద్యాలయ మేర్పరచుటకును సాధ్యమై యున్నది. ఫలానిచొట్టెనున్న శక్తులకు ఆర్యులకళాశాలలు ఆయాకేంద్రములలో జేరునని బిల్లు నందేర్పాటు జేయబడినది. ఇట్లు కేంద్రీకరణము జేయుట వలన ను తనవిశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులు యూనిటరీవిశ్వవిద్యాలయములోని విద్యార్థుల నున్నట్లును సౌకర్యములను గల్గియుండుట కవకాశమేర్పడును. అక్కడ కళాశాలలందు ఒక్కచోట నున్న ఉన్నతవిద్యయే మరియొకచోటనుండు చదువుగ పనిలేకుండయుండును. ఇందువలన విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను సన్నివేశముగల్గి సాశ్రమజీవితమేర్పూ మభివృద్ధియై, తుదకు తెలుగుదేశమునందు ముఖ్యమైనచోట యూనిటరీ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకు సాధ్యముకాగలదు. శక్తివంతము ఒక్కచోటనే కేంద్రీకరింపజేసి పనిజేయుటవలన మంచిబోధకును, ప్రావీణ్యమునకును అవకాశమేర్పడగలదు. అందుచేత సాధ్యమైసంతోషకము యీ అఫీలియేటింగు విశ్వవిద్యాలయముగ నుంచుచు ఆంధ్రమండలములలో ననేక కేంద్రములందు సాంఘిక, విద్యా, పౌరత్వవిశ్వవిద్యాలయ జీవితము నభివృద్ధిజేయుటకు సాధ్యమునకు టుల ప్రోత్సాహము జేయుటయే యుద్దేశ్యమైయున్నది. విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యార్థుల సాంఘిక జీవనప్రాముఖ్యమునందు దెల్పుటకు విశ్వవిద్యాలయపు అధికారముక్రిందనే ఖర్చుక్రిందనే విద్యార్థుల ంఘములని ప్రత్యేకముగ నేర్పరపబడును.

మదరాసు కార్యరేషను

శ్రీమంతుల ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము

మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

మదరాసు కార్యరేషను

అనవసరముగా ఉద్వేగము లిచ్చుట

1. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

2. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

3. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

4. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

5. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

6. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

7. మదరాసు కార్యరేషను ముఖారి నిర్వహణ కార్యక్రమము... ప్రతిపక్షము ప్రతిపక్షము...

3. ఉచితనిర్వహణ ప్రాథమిక విద్య

ఇదివరకు కార్యక్రమములో మాడవవిషయము నగరములో ఉచిత నిర్వహణ ప్రాథమిక విద్య ప్రవేశపెట్టుటకు జన్మి సుపక్షము...

వృత్తి నిద్యలు

పాఠశాలలో నీవిద్యలను ప్రవేశపెట్టుటకు యిప్పటికి ఏమియు జరగలేదు. కార్యరేషను పరిపాలనాపుట పండు...

5. ఆరోగ్యసహాయము:—నగరంలో ఎచ్చటను నిద్య, యునాని లేక ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు లేవులేదు. ఈ యేడు...

6. మురికికాల్వలు బాగుచేయుట:—క్రిక్కిరిసియున్న ప్రాంతముల సరికేయుట:—ఈవిషయమునగూడ యేమియు...

7. వీధులు, రోడ్లు బాగుచేయుట:—జన్మి సుపక్షము వారిందునిమిత్తమున యేమిచేయునగిరో నాకు తెలియవచ్చును. కాని...

నీటి సరఫరా

వివిధ యత్నములకొరకు చాలసమయ వృథాకేయుట తప్ప నగరంలో నీటిసరఫరా అధికముగా లేదు. బాగుపడవలెను. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు...

9. ఎలక్ట్రిక్ దీపములు అభివృద్ధి కేయుట:—జన్మి సుపక్షమువారు సభలోనున్నను లేకున్నను కార్యరేషనుయందు...

10. ట్రాము మార్గము అభివృద్ధి:—జన్మి సుపక్షమువారికి జేశక్రేయమన్న యంతాంత యిష్టముగాదు. దేశముల యత్నములను...

11. అనవసరమునొట్ట నూతనమార్కెటులు గట్టించుట:—ఇదియంతయు ఆలోచనలో నున్నది. వారిలో నెవ్వరైన ఒక మార్కెటుజూచి, దానిని బాగుచేయ అనుసరముగలదో లేదో తెలిసికొనియుండునని నేననుకొనను.

12. దేశీయవ్యాపారములను ప్రోత్సహించుట:—దీని యర్థము వారికే తెలియదు. కార్యరేషనువారు బట్టలు, నవ్వు...

13. ప్రజాపయోగ కార్యములను మునిసిపల్ స్వాధీనమునందు నడపుట:—ఇదొక పెద్దదేదీ. ఇన్నేండ్లలోన, డ్రైనిఫికేషనులు, దోబీఖానాలను, రాకపోకల సౌకర్యములను, మార్కెటులను, యితర స్వల్పపరిశ్రమలనే వశపరచుకొనలేక పోయిన నీరు...

14. పబ్లిక్ పార్కులలో ప్రజల సౌకర్యములజూచుట మున్నగునవి:—ఎంత గొప్పవిషయము! ప్రస్తుతమున్న పార్కులను కార్యరేషను స్టాఫ్ విశేషములుగనక, ప్రైవేటు సంఘముల భవన నిర్మాణములుగను మార్చుకొనిన సంతసించెదము. కొన్నేండ్ల క్రిందట కార్యరేషనువారు నేపీయరు పార్కులో కొంతసలమును సుగుగవిలాస సభానికి భవన నిర్మాణమునై యిచ్చిరి. పీపిల్స్ పార్కులో మూడుమార్కెటు చేరువను పార్కు కంపెనీవారు నాటకశాల చేసుకొనుటకు అనుమతి నొసంగిరి. దాని సమీపమునే చిన్న పూలతోటగా సాగనుమిరియున్న స్థలమును తురక టీక్లబ్ వారి కొసంగ నూచనలుగలవు. ఇదంతయు పబ్లిక్ పార్కులను బాగుచేయుటయే అయియుండవోవు?

15.—నివాసములను నిక్షేపము:—కాసనసభలో గూడ అధికానమునందున్నను వీరి విషయమున యేమిచేయ గల్గిరి? అచ్చట వీరి సంత్రులే తమపక్షముయొక్క ఎక్సైజు విధాన విదమిద్దమరి నిరూపించిరాకరించిరి. అకల్ ఆక్షను, నిక్షేపమును తెచ్చిపెట్టుచట్టులను ప్రత్యేకముగా కాసనసభ్యులు తెచ్చిపెట్టుటకుగూడ నంగీకరింపలేదు. ఈతల్లుదుకాణముల స్థలనిర్వహణ విషయమున లైసెన్సులిచ్చుబోర్డు వారివైననుకార్యమునకు ఒప్పింపబాలకపోయిరి. కార్యరేషను వారొకటి ర్యానరూపమున ఆబోర్డునాకి కొన్ని నూచనలు చేయగావారు రాజీనామానిచ్చిరి. దక్షిణఇండియా వ్యాపారసంఘమువారికి పార్కుచేకులు జరుపుట కనజ్ఞయిచ్చినపుడు ఆయావరణలోనికి సారాదుకాణములు (బారు) రానియుగూడదని వరకుండెను. అప్పుడు సంఘాగ్రహణముగనుండిన న్యూ హిట్టు ట్రాబరుగారి విషయమున తిరిగి ఆలోచించుకొని తెలుపవలసినదని జన్మి సుపక్షమువారిని కోరియుండెను. అప్పుడు మేమందరము బహిరంగసభకేసి అనజ్ఞనీయరాదని నిరసనము దెలియించితిమి. కార్యరేషను సభలో యీవిషయము చర్చించినపుడు అధిక సంఖ్యాకులుగా హాజరయి ప్రజాభిప్రాయమెంత ప్రతికూలముగ నున్నదో చెల్లడికేసి బాగునకు అనజ్ఞనీయకుండ కేసితిమి.

16. నగర ఆరోగ్యము అభివృద్ధి కేయ పూనుకొనుట:—దీనియందు వారేముద్దేశించిరో నాకు తెలియలేదు ఇదివరకు వారెట్టికార్యమునకు గడంగిరి? దానిపై నేమి అభివృద్ధి చేయ నున్నారు?

17. మురికినీరు, వర్షమునకు పారుదల:—ఇన్నేండ్ల నుండి విషయము మరచిరాబోలును. ఇకనుండు కొంతకేరధన హించెదరు.

18. పేదకార్యకులకు గృహవసతి:—ఈ పేదవారిని గూర్చి యిప్పుడే కొలదిగా ఆలోచించుచున్నారు. ఇన్నేండ్ల నుండి వారిగూర్చి ఆలోచనయే లేదు. వీరేమిట యెవరువి నడరు?

19. బహిరంగ గుప్తి నిరుత్సాహపరచుట:—అనూయకులను ప్రజల బురుడుకేయుటకు యిది యొకసాకు.

20. మామునది భుజిపరచుట:—ప్రతియేడు దీనిగూర్చి చర్చయే. ప్రజలను ఆకపెట్టుటకు యిది బాగా నుపయోగించుచున్నది.

21. ఊరకాలు సంతలు పశువులదొడ్లు తెరచుట:—ఇన్నేండ్లనుండి దీని కవసర మగపడలేదు. కాని కాన్సిలలో తమ స్థానములు పోవునను భయము కలుగుటచే నివృత్తు ఆకాశమునకెగిరి చంద్రుడైనగాని తెన్నునునున్నాడు. స్వరాజ్యయులు లేకుండినచో లేకుంటే జన్మి సుపక్షమువారినిగంతుకత్తయు క్రింద అరిగిపోయి యుండును. స్వరాజ్యపక్షమువారు బయలుదేరి ప్రజలను తమ హక్కులను గుర్తించుట ప్రాప్త హించి తమ కార్యక్రమమును ప్రకటించుటచే జన్మి సుపక్షమువారుగూడ తమ అవిధ

మహాత్ముని పర్యటనము

18 లక్షల గజముల నూలును మహాత్మునకు నమర్పించిరి.

బారిసాలులో స్వాగతము

14 వ తేదీని జరిగిన సంగతులు

14 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రజామోహన కళాశాలలో స్త్రీల సభ జరిగినది. సభా భవనము చాల బాగుగా అలంకరింపబడినది. స్త్రీలు చాలమంది వచ్చిరిగాని స్త్రీలకు సహజముగా వాచాలతను వారాధలోగూడ మాననందున యేమియును వివరణలేదు. గేయ రూపకముగా వ్రాయబడిన సన్యాస ప్రశ్నమును స్త్రీలు మహాత్మునకు సమర్పించిరి. మహాత్ముడు రాగానే కడుమనోహరముగా స్త్రీలు గానముచేసిరి. 12 గురు పాశ్చాత్య స్త్రీలుగూడ భవనవచ్చిరి. మహాత్ముడు చిన్నపంచెను మోకాళ్లవరకు మాత్రమే కట్టుకొని ఉన్నతస్థానమునం దున్న బడిన ఆసనముపైని మాన్యుడినపుడు పాశ్చాత్య స్త్రీలు చింతగా చూడసాగిరి. పువ్వుల తోరణములతో కప్పవేయబడిన మోటారులో మహాత్ముని తోడ్కొనివచ్చిరి. వింతవంత రంగుల గుస్తులను ధరించిన నలంబీయలు (బాలురు) మహాత్మునిచేటు వచ్చిరి. అప్పుడు 100 రాట్టలుమీద నూరుమంది నూలువదుకుచుండిరి. ఆరాట్టలును ప్రాతరకముగాన భగ్వని విస్తారముగాను కలుపుగాను యుండెను. ఆధ్వర్యి చెవుల కింపుగా లేదని మహాత్ముడే నడిచెను.

“నీతామహాదేవి మహాపతివత్ర. ఆమె అగ్నిప్రవేశ మొనరించి తన మహిమను వెల్లడించెను. మీరందఱు నలులేటితీర్థమును కాపాడవలెను. విదేశీచీలలను కట్టరాదు. మిల్లులలో నేయబడిన బట్టలను గూడ కట్టరాదు. నూలు వడకవలెను. ఖద్దరు బట్టలనే కట్టవలెను.” అని స్త్రీల సభలో మహాత్ముడు నడిచెను.

పిమ్మట బహిరంగసభలో చాలమంది సన్యాసప్రత్యములు సమర్పించిరి. ఆకళాశాల ఆవరణలోనే బహిరంగసభగూడ జరిగినది.

“వెనుక నేనుచటికి వచ్చునకి అట్లని మహారదత్తుగారు చజీవులై యుండిరిగాని జబ్బుగానుండిరి. నిన్న నేను వారి మందిరమున కేగినపుడు అట్లని బాబులేనిలోటు స్వప్నముగా కనబడెను. అది విశాలమగు అట్లని బాబుగారి దివ్యభవనమువారు లేని కారణమున నాకు సంతాపపదముగా కనబడెను. అట్లని బాబు మహాశక్తి సంపన్నుడును ముగ్ధాభిమానుడును కావుననే ప్రజల కాయరయం దత్పరికమున భక్తి కుడిగినది. ఆయన నేతభక్తిని, స్వార్థత్యాగమును దీక్షయాలంబరును బాగుగా గ్రహించగలిగిరి. భారత దేశవాసులందరికిని ఆయనపట్ల నధికముగ గౌరవము కలదు. అట్టి సహానాయకునకు స్వాగత చిహ్నమును నెలకొల్పటకు జరుగుచున్న ప్రయత్నమింకను కొనసాగలేదని వివరణని వచ్చినందులకు చాల చింతించుచున్నాను.

అదిచాల పవిత్రమగు కార్యము గావున ఎల్లవారును శక్తివంచన లేకుండ భవనహాయము చేయగోరవను. దీని విషయమున చాల శ్రద్ధబూనవలెను. వెంటనే దానిని నెరవేర్చవలెను.

బారిసాలు కాంగ్రెసు సంఘమువారు వెనుక ఆద్యుతముగా పనిచేసిరి. దేశీయలందిగును బెల్లాం కాంగ్రెసు తీర్మానముల ప్రకారము పనిచేసినచో ప్రజలలో అద్భుతముగ నూతనోత్సాహము కలుగును. అందువలన స్వరాజ్య ప్రయత్నము ముగినే రేటుపేయర్లనుచేరవలసియున్నదని భావించుచున్నారు. లేకున్నచో రేటుపేయర్లయొడ తమ ప్రవర్తనకు యితరపక్షముల ప్రవర్తనకు వ్యత్యాసము కలిసిపోవును. తమలోటు వెల్లడియగును. అందుచేతనే యాయేడు అత్యాచారములనును ఎన్నియో పూర్తిగాజాలనట్టియు కార్యక్రమమును ప్రకటించుచున్నారు. ఈ కాంగ్రెసుముఖ్యులలో ప్రతి ఒకవిషయముగూర్చి యిదివరకు తాము కాన్సిలులో నున్నప్పు డేమిచేసిరని రేటుపేయర్లు ప్రశ్నింపవలసి. అవిసరము వచ్చింది. అప్పటికిగూడ వారిదివరకులేనే రేటుపేయర్లు అంధులుగా ప్రవర్తించి, తమ బాధ్యతలను విడిచిపెట్టి అధికారమును సరిగా నిర్వహించక అక్రమముగ ప్రవర్తించినపక్షమునకే వోట్లన్నవి గోరవరేమో జూడవలసియున్నది.

నాతనకరమును ఈమాత్రా బాధనండి తప్పించుకొనవలసియున్నది.

చాల మరుగుగా కొనసాగును. ఇవట హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి పరిగా నున్నదని వివరణకు చాల సంతసించుచున్నాను. ఈశుభవార్త విని సంతసించుటకు అలిసోదరులు నాచెంటు నిపుడు లేక పోయినందున చాకు చింతగా నున్నది. ఇవట అప్పటి శ్రేయగుగూర్చిన పట్టింపు లేదని వివరణకు సంతసించుచున్నానుగాని దానిని నిశ్చయముగా నిర్వూటింపవలెను.

రాట్టములు సరిగా చేయబడలేదు. దాని ప్రాతరగూడ వెవికి యింపుగా లేదు. రాట్టము సరిగా లేనిచో నూలు విస్తారము నీయలేదు మంచిరాట్టముల భగ్వని చెవికి చాల యింపుగా నుండును. దానిని వివరమువారికి నిద్రగూడవచ్చును కాన నూలువదుకువారు మంచిరాట్టములనే యుపయోగించవలెను. బారిసాలులో చాలమంది కలితీ ఖద్దరునే కట్టుచున్నారని వింటిని. మిల్లుబట్టలను కలితీ ఖద్దరు బట్టలను కట్టినచో మనము కోరిన ప్రకారము వదుకు నూలు అభివృద్ధి నొందదు. రాట్టములు మూలమూలముగూడ వ్యాపించవలెను.

వ్యభిచారము చాల పెరిగిపోవుచున్నది. బాల్యకళలో నున్న మనజాతీయత కిది హానికరము కావున వ్యభిచారిణులను సంస్కరించుటకు పాఠాలు పూనుకొనవలెను. ఇదిచాలముఖ్యవిషయము” అని మహాత్ముడు నడిచెను. 5000మందిభవనవచ్చిరి. రాత్రి చాల ప్రాద్దుహావువరకును గూడ సభ జరిగినది. గవర్న మెంటు ప్రీక్షకముగూడుగుర్రము నెక్కివచ్చి వలంబీయలతో కలిసి కాంతిని నెలకొల్పించుండెను. మండలవాసులగు యువకులను స్త్రీలను వడికిన 18 లక్షలగజముల వదుకునూలును మహాత్మునకు సమర్పించిరి.

“నూలువదుకుట అంగీకరించి 828 మంది కాంగ్రెసులో చేరిరి. వారిలో స్వయముగానుండువారు 72 మంది. మండలమున 1000 రాట్టములు తిరుగుచున్నవి. వారమునకు ముగ్గురునూలు తయారగుచున్నది. మండలమున 18 జాతీయపాఠశాలలు వెనుక నుండెను. ఇప్పుడు ఏడుమాత్రమే నామమాత్రముగా నున్నవి. ఒకయింజనీరింగు పాఠశాలయును ఒకవైద్యజాతీయపాఠశాలయునుగూడ ఏర్పరుపబడెను. 700 మంది అసహాయాద్యులను వలన చెరసాలలకేగిరి. వారిలో 8 గురు చెరసాలలలోనే చనిపోయిరి. ఆరుగురి ఆర్థి నెన్నక్రింద నిపుడు మరలఅరెస్టుచేసిరి” అని ప్రజల సన్యాసప్రత్యమున వివరింపబడెను.

“1801 లో నీ పట్టణము ఏర్పరుపబడెను. ఇప్పుడు జనసంఖ్య 26 లక్ష. ఆదాయము లక్షరూపాయలు. అప్పుకొన్నలను ఐడీవ్యాపాగుల బారినుండి కాపాడుటకు సహకారసంఘము లేర్పరుపబడెను. మ్యునిసిపలు పరిపాద్దులో సారాదుకాణము లుండెనుగూడవనిగూడ మ్యునిసిపలు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. బాలికాపాఠశాల - మూకబధిర పాఠశాల మున్నగు సంఘమున గలఘనన నొనరింపు సంఘము యిచట చాలవచ్చును.” అని పురపాలకసంఘమువారు విన్నవించిరి. సభలో ఎల్లరి ఏమియును జరుగలేదు. ప్రజలు కాత్రముగా విసిరి.

నిన్న 15 వ తేదీని మహాత్ముడు మానప్రత్యమును జరిపెను. నిన్న సాయంకాలము మహాత్ముడు అట్లనిబాబు మందిరమునుండి యిస్కూయులు చౌదరీగారి బజరు వెళ్లెను. అసహాయాద్యులము ప్రలలముగా నున్నపుడు చౌదరీగాని రౌలు కాసనమును గూర్చి గొప్ప అంబోళన మొనరించెను.

మహాత్ముడు చాల ఆరోగ్యముగా కనబడుచున్నాడు. స్త్రీమరువద్దకుండి మహాత్ముని తోడ్కొనివచ్చునపుడు స్త్రీమరులేవులతో వైసికిలనెక్కిన యొక యువకుడు పడిపోయెను. చాల గాయములు తగిలెను. అతనికి వెంటనే చికిత్సచేసిరి.

(ఆ. ప్రె. పైములు)

మరియొకవార్త

స్త్రీలసభకు 500 మంది వచ్చిరి. వారిలో చాలమంది ఖద్దరుచీరలనే కట్టిరి. సన్యాససంఘము, మ్యునిసిపాలిటీ-నేపక సంఘముచున్నగు సంఘములవారు సన్యాసప్రత్యములను సమర్పించిరి. బారిసాలు మండలమున రాట్టములు బాగుగాలేవుగాని నూలుమాత్రము దానుగానేవదుకుచున్నారని తెలిపినది. (ఆ. ప్రె.)

వైద్యపురం తాలూకాబోర్డు

వైద్యపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్ష పదవికి మ-రా-క్రి తోటవరహాలయ్య నాయుడుగా తన్నుకొనబడిరి. వీరిదివరకు మూడు సంవత్సరము లీ పనిని తృప్తికరముగా చలాయించియుండిరి. వీరిపుడు ఏకగ్రీవముగా తన్నుకొన బడినందుకు సంతస మునున్నది. వీరికి జయముకలుగుగాక యని ఒకరు వ్రాయుచున్నాడు.

బారిసాలు జిల్లాబోర్డు వారి

సన్మానపత్రము

సోమవారమునాడు మానప్రత్యమునుబారి మహాత్ముని నిన్న రాత్రి బాగుగా నిద్రించెను. తేదీ (18 వ తేదీ మంగళవారము) ఉదయమున మహాత్మునికిని తదితరులకును వజ్రహారానంతను చూపించిరి. చాలవోట్లను తీసుకొనివెళ్లిరి. గృహస్థులందఱును తమతమ యాదృష్ట గోరణములు కట్టిరి. రాజకీయలలోగూడ తోరణములను కట్టిరి. ఉదయమున ఎండచేడియై లేదు. చల్లనిగాలి వీచుచుండెను. మహాత్ముడు స్నానాని కాల కృత్యములను గావించి శంకరాచారమును జల్లెను. పిమ్మట జాతీయపాఠశాలను సాగ్వజరికసంఘమునగదాచు గూడెను. పురమందిరమున అప్పటికప్పుసభలో పంథాపించెను.

జిల్లాబోర్డువారు చేసిన యేర్పాటులు టిక్కిరి బాగుగా నున్నవి. నారు ప్రత్యేకముగా కాలనుకర్చించి బాగుగా నలంకరించిరి. సకాలమునకు సరిగా మహాత్ముడు వచ్చెను. జేరికపైన ఖద్దరుబట్టలను వరచి మహాత్ము నవలు కూర్చుండబెట్టిరి. జిల్లా తాలూకా బోర్డులసభ్యులందఱును మహాత్ముని సరివేష్టించి యుండిరి. ఆసభ రాజ్యపరిషిది విరుద్ధియైయుం నొనంబు సభవలె నుండెనుగాని స్వాగతకడవలె కనబడలేదు. మహాత్ముడు చిన్నపంచను మోకాళ్లవరకును కట్టుకొని లేచి నొంబుడి నుండు స్థానించి తన ఉరవానను గునియోచాదన నిర్వహించు నుండవలెనని ధాటిగా పలికెను.

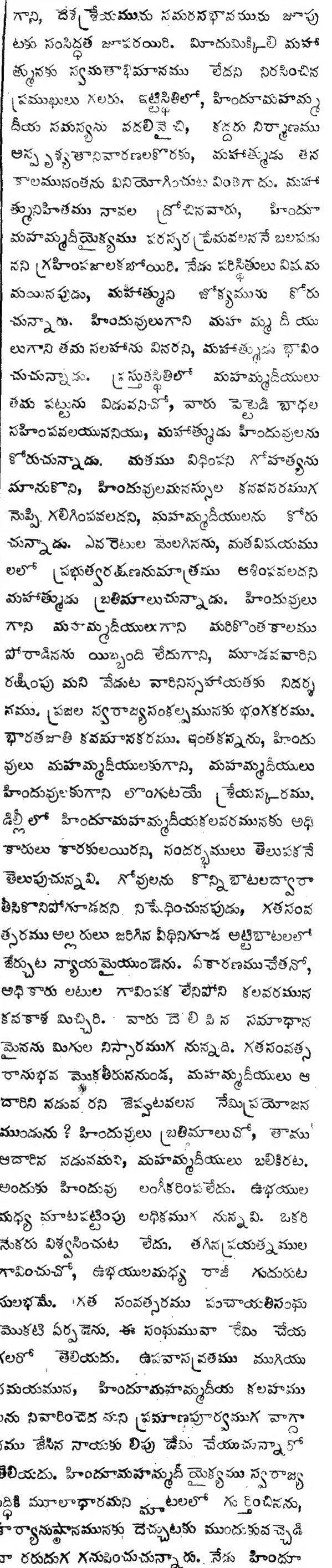
జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు స్వాగత ప్రత్యేకము చేసెను. దానిని అమ్మచేయించి పరిశ్రాంతివిధులను గూడ ప్రత్యేకము వంపిరి. మహాత్ముడు రాగానే చాలమందిపాశ్చాత్యులును భారతీయులునుగూడ సభాశాలా ద్వారానువచ్చి స్వాగతమొసంగిరి. భారతీయులలో చాలమంది ఖద్దరునే కట్టిరి.

“దేశర్షణ జిల్లాలో జనసంఖ్య 28 లక్షలు. వారిలో 18 లక్షల మంది మహమ్మదీయులు. వీరూ సన్నిహితులకారికిని సములును మిథులుగాన మాజిల్లాలో హిందువులకు మహమ్మదీయులకును ఎట్టికలహము యింతవరకు కలుగలేదని మీకు విన్నవించ గలిగింతులకు మేము సంతసించుచున్నాము” అని సన్యాసప్రత్యమున వివరింపబడెను.

పిమ్మట మహాత్ముడు హిందీభాషలో మహమ్మదీయులకు, “హిందువులకుమహమ్మదీయులకును అనో, వ్యసన కలగనిచో దేశమునందు శాంతియుండదు. దేశమున కైక్లగ్లముకలుగదు. అని 40 ఏండ్లమండి నాకు కలిగిన అనుభవములను నేను చెప్పుగలను. స్వరాజ్యముకొరకు పరస్పర విమోచములు కలుగ నవసరములేదు. ఇతరులను మాషింప నక్కరలేదు. విరోధములను పెంచవలెను. వికమగ్యమును కలిగించివెయ్యరాన అవసర వివాదము లుండరాదు. కొట్లాటు జురగ తీవ్రమందులేని గట్టిగా నొకసారి కొట్టుకొని దాంట్లో విరోధములను మరచి పొందు అట్లుచేసి ఆగొట్టుకొనుచున్న ఏమియును కలపెట్టుకును. ఫిర్యాదులు చేయకును. మైసాపిగా దేశమేదేయదు. మానవుల కందరికిని మీరు నిస్సాక్షిముగానేవేదేయమున్నచో మీవివాదములు నొలిగిపోవును. ప్రపంచములందఱునుగూడ మనకు తోడ్పడెను. నావిధానము దీనివలెను సామాన్యప్రజలకును సహాయము చేయుటకే. దానిని హిందువులకు మహమ్మదీయులకు మాత్రమేగాక అంగ్రేజులగునాడు నొకరినొకరును, కావుననే రాజ్యపరిషిధిరూప వినియన విక ఆంగ్లము నూలు వదుకువలెనని అడుగులు గూడ నాకట్టి సారమునును లేదు. కావుననే చౌదరీకామోటులు, చాయికామోటులు బండ్లగు చాంగరముగూడ భారతనూతి కిడ్డలే అను వివరములను నుంబువదుకుటకు ఖద్దరు కట్టవలెను. మీరందఱును చరకశాస్త్రము (రాటులు త్రిపువర్ణము)ను సరిపపలెక” అని మహాత్ముడు నడిచెను. అప్పుకొన్నతను నొలింపవలెనని బోధించి ప్రవచనమును ముగించెను. (ఆ. ప్రె.)

చే వ గొం ప

బాపట్లతాలూకా చే ప్రోలు గ్రామమున ఈనెల 17 తేదీనుండి బాతరచేయుచుననియు లండు తీహింప విరివిగా జరుగవైయున్నదనియు కట్టిహింప జరుపుచున్న వారి కేళఫలముల నుపయోగించి చేతలను సంత్పత్తిపండులు యుద్ధిమమనియు ఒకరు వ్రాయుచున్నాడు.

దేశమును వివక్షిస్తూ ఎదుర్కొనుచున్నది. దాని నుండి తప్పించుకొను శక్తిపై ననే, భావ్య భి వృద్ధి యాధారపడియుండును.

కొత్త ఎత్తు

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికలో సి. హెచ్. మార్గారు లాంకుషైరు వర్తికమును గురించి, దీర్ఘ వ్యాసమును వ్రాసిరి. మొత్తముమీద, హిందూదేశమునకు లాంకుషైరునుండి వచ్చెడి సరకులు తీరేంచుచున్నవని, వీరు సహేతుకముగ జూపగలిగిరి. ఇట్టి దర్శనముండి బయల్పడు మార్గ మేమి? భారతీయులు విలువగల వస్తువులను కొనజాలరని యునానెముతక్కనయినను స్వల్పవెలుగుల వస్తువులను కొనుదొరనియె, జపాను వస్తువులు ఖర్చు గుబు కిదియే కారణ మనియు, వీరు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఆకారణముచే లాంకుషైరువస్తువుల ధరలను తగ్గించిన హిందూదేశమున సమ్ముడు వోల్లనని వీరి తలంపు. ప్రస్తుతసమయమున లాంకుషైరు బట్టల వెలులను తగ్గించుటవలన కొంత నష్టము గలిగినను, బ్రిటీషువర్తకు లానష్టమును భరించుట కొష్టకొనెదరు. ఏలననిన, హిందూదేశమున మరల తమమార్కెట్టును స్థాపించుకొనుటయేవారికి ముఖ్యము. ఆసియ్యుల ధరలను మరల హెచ్చుజేసిన జేయవచ్చును. సర్. జార్జి లాయరుగారు, బ్రిటీషు వాణిజ్య ప్రాబల్యము మీద నే, హిందూదేశపు భావ్య భి వృద్ధి ఆధారపడియున్నదని చాటుచున్నారు. ఇట్టిసితిలో హిందూదేశమున తమకగల పలుకుబడిని, బ్రిటీషు వారు తమవాణిజ్యపు టభివృద్ధికై పూర్తిగ నుపయోగించుకొనకమానరు. దేశము నెదుర్కొనెడి నూతనోపద్రవ మిదియే. కద్దరునిర్మాణమునకు గల ప్రతిబంధకమిదియే. దీనినిదాటుటెటులో యూహింపవలయును. జపానుపోటి, లాంకుషైరును భయపెట్టుచున్నను, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతినవలంబించి దానిని దాటుటకు వీలుగలదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సుపద్ధతిన పార్లమెంటుసభవా రామోదించుటబట్టి హిందూదేశము సామ్రాజ్యాభిమానము జూపవలయునని నిర్బంధముగలుగుట సహజము. సర్. మెన్డే దాదాభాయిగారిదివరకే లండనులో నీవిషయమున అభయమొసగిరి. విదేశవస్తువులు చౌకయ్యినను ప్రేమమయినను, వానిని విసర్జించి దేశములో తయారయిన కద్దరువస్తువులనే ధరించుటకు భారతీయు లీసమయమున శివభిమానవలయును. కద్దరు భారతావశ్యకతను, పలువురింకను గ్రహింపక, ఎంజిమూపులపేంట బరుగిడుట మిగుల చోద్యము. మొదటిరోజులలో కద్దరుధరలు హెచ్చుగనున్నను, పిమ్మట తగ్గిపోకమానవు. రానురాను నావాకగు కద్దరు తయారగుచుండుట అనుభవసిద్ధము. ఆకారణముచేతనే ప్రతిదినమును ఒక అరగంటసేపయినను నూలు పడుకవలయునని, మహాత్ముడు ప్రజలను సంకతము ప్రభాధించుచున్నాడు. నూలు పడుకుటకు, విరువారను భేదములేక ఎల్లరును తోడ్పడుట ధర్మము. నూలు విడిచి తయారగు కొలదియు, కద్దరు సర్వభిమాను సుభ సాధ్యమగును. కద్దరు రేలు తగ్గును. విదేశవస్తువుల పోటి కప తాళగలుగును. బ్రిటీషు వస్తువులు ములను నూత్రమే బహిష్కరించెదమని తెలుపుట

వలన ప్రయోజనము లేదు. కద్దరునిర్మాణ మవసరమని ఎంచుకొనెద, విదేశవస్తువుల నన్నిటిని బహిష్కరింపవలయును. జపాను వస్తువుల పోటి సయితము విస్తారముగ నున్నది. తక్కువనంబుల వస్తువులను జపాను విశేషముగ తయారుజేయుటచే, దేశీయ వస్తు నిర్మాణమునకు మరింత ప్రతిబంధకమేర్పడుచున్నది. ఇక సయినను భారతీయులు దృఢసంకల్పచిత్తులై విదేశవస్తుబహిష్కారమునీ సంసర్పరమున పూర్తిజేయ బూనుకొనుట వివేకము. ఇక్కార్యమును విడినాడి, నూలుచందాను తొలగించుటకే తమ శక్తినంతను వినియోగించుచో దేశము విదేశవస్తువులతో నిండుటకు విశేష ప్రోత్సాహము గలుగుననుటకు సందియము లేదు.

శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాల, జజవాడ ఇందుకు సంబంధించిన ప్రథమ నివేదిక నిన్నటి పత్రికలో ప్రచురింపబడెను. నివేదికనుబట్టి కళాశాల దినపినాభివృద్ధిగాంచుచున్నదనియు, ప్రధానాచార్యులగు ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి కార్యక్షేత్రము స్వార్థత్యాగమును యిందుకు ప్రధాన కారణము లనియు గ్రహింపవచ్చును. కళాశాల యీనెల 28 తేదీనుండియు మరల ప్రారంభమగును. జూలై 1 వ తేదీనుండియు కొత్తతరగతు లారంభమగును. ఈయవకాశము కైకొని విద్యార్థులనే కులు కళాశాలలో బ్రవేశించి శాస్త్రులుగొనినత్రయత్నములను ప్రోత్సహపరుప గోరెదము. ప్రసిద్ధి పహించిన యువాధ్యాయులు వివిధవిషయములను నేర్పెదరు. విద్యార్థులనుండి జీతములను గ్రహింపకుండుటయ గాక, బీదవిద్యార్థులకు భోజన సౌకర్యములను గూడ అమర్చుట ప్రశంసాపాత్రము. కళాశాలతోపాటు, ధర్మవైద్యశాలయు, సంస్కృత సాకశాలయు, నిర్వహింపబడుచున్నవి. అంధు లీభారమునంతను, రామశాస్త్రుల గారొక్కరిపై నుంచక, తామును భరింప బ్రాధితులు. శాస్త్రుల వారి కృషికి తోడ్పడువారు దేశీయవైద్యప్రాశస్త్యము ప్రపంచమున వెల్లడియగుటకు గూడ తోడ్పడినవా రగుదురు. రామశాస్త్రుల వారి సంకల్పము నెరవేరుగాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ గోరెదము.

తంజావూరుజిల్లాబోర్డురైల్వే

రైల్వేలు ప్రజలవరము గావలయునని దేశమున్నెంచుచుండ, తంజావూరుజిల్లాబోర్డురైల్వేను దక్షిణయిండియా రైల్వేకంపెనీకి ప్రభుత్వమువారు ప్రాస్పెక్టు జేయ నెంచుట ఎంత యసభ్యమో యూహింపవచ్చును. స్థానికప్రయత్నములను ప్రోత్సహపరచుటకు మారుగ, ఉన్న ప్రతిష్ఠాపనలను గూడ విదేశపు కంపెనీలకు వప్పగించుట ఏటి న్యాయమో చెలియకున్నది. ప్రాస్పెక్టు ప్రభుత్వమువారిందు కంగీకరించుట మరింత విచిత్రముగ నున్నది. దేశీయవర్తకములను ప్రోత్సహపరచుట కిది మార్గము గావాలదు. ఇట్టి సందర్భములలో తంజావూరుజిల్లా బోర్డువారు ప్రభుత్వ నూచనను నిరసించుచు తీర్మానించుట, సంభావ్యముగ నున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారిొకమారు నిర్మాణ తలపెట్టిన పిమ్మట, స్థానికసంఘముల హక్కులు నిలుచుట దుర్లభము. స్వపరిపాలనము

లేనంతవరకు స్థానిక స్వపరిపాలనము సయితము నిస్సారముగ నుండుట సహజము. ప్రభుత్వనిశ్చయము తంజావూరుమండలమునందేగాక, దేశమందంతటను తీవ్రమగు ఆసంతృప్తిని కలిగింపక మానదు.

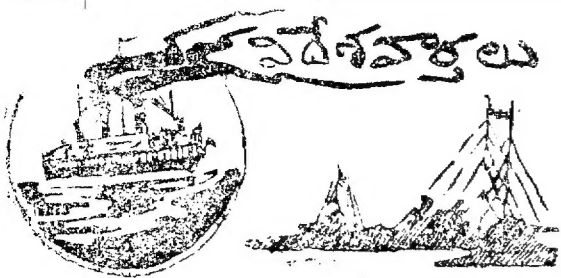
ఓడ్డయరుగారి పరిభ్రమము

లిడ్సు విశ్వవిద్యాలయమునందు జరిగినచర్చలో, సీల్ అను బెంగాలీయువకుడు, ఇండియాప్రభుత్వము వారు తమపరిపాలనమును ప్రజలకు వప్పగింతపెట్టుటకు తగినచర్యలను వెంటనే కైకొనవలయునను తీర్మానమును ప్రతిపాదించెనట. నుప్రసిద్ధప్రతికూలు రగు సర్. మైకేలు ఓడ్డయరుగారు, సీలుగారి తీర్మానము నెదిర్చిరట. హైందవాశయములను విఫలపరచుట కేమాత్ర మవకాశము దొరకినను, ఓడ్డయరుగారు దానిని చేపట్టుట యాచారమయినది. కాని, యీమారు ఓడ్డయరుగారి పంతము నెగ్గలేదు. సీలు తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 59 మందియు, వ్యతిరేకముగ 29 మందియు సమ్మతుల నిచ్చుటచే, అది నెగ్గెను. విద్యార్థులమధ్య ఓడ్డయరుగారి కవమానము గలిగెను.

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటిదిన ముదయమున మెట్టుపాలెం మెయిలులో కూనూరునుండి చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. పంతులుగారి ఆరోగ్య విపుడు పంత్వైక్రమగ నున్నది.

రంగూనులేమరులో విశేషములు

ప్రయాణికుడు మునిగిపోవుట
ఎస్. ఎస్. ఎఫ్. హెమియా అను స్త్రీమకు రంగూనులో శుక్రవారమునాడుదయమున 8 గంటలకు బయలుదేరి చెన్నపట్టణము సోమవారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకుచేరినది. శనివారమునాడు సాయంత్రము సుమారు 6, 7 గంటలకు 40 సంవత్సరముల వయస్సుగల ఒక కాకామహమ్మదీయుడు సముద్రములో పడి మునిగిపోయెను. స్త్రీమకు ఆపబడి వానిని రక్షించుటకు స్త్రీమకునుమృదులు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు వృథా అయిపోయెను. ఆకాకావానికేము కనబడలేదు.
స్త్రీమకు డాక్టరు దుష్ప్రవర్తన
మాడవల్లానులో ఒక క్రైస్తవవాడును వానిభార్య 17, 18 సంవత్సరములు వయస్సుగల బాలికయు ప్రయాణము చేయుచుండిరి. శుక్రవారమునాడు ఆబాలికకు కొంచెముజబ్బు చేయుగా ఆపిల్లధర్మరైల్వే డాక్టరును పిలిచెను. డాక్టరువచ్చిచెయ్యియూచి 15 నిమిషము లయినతరువాత తిరిగివచ్చి ఒకద్రావకము నిచ్చెను. తరువాత తిరువ వచ్చుచుండెడివాడు. మరునాడు డాక్టరు వచ్చి మీకు కావలసినచో రెండవక్లాసులో ఏర్పాటు చేస్తానని చెప్పినాడు. అందుకు వీరు సమ్మతించినారు. కొంత సేపైన తరువాత ఆశన తన భార్యను రెండవక్లాసు వొడ్డిలోనికి తీసికొనివెళ్ళుచుండగా, డాక్టరు ఆశనను గేటుపై నిలుపును చెప్పి, ఆపిల్ల దానినిమాత్రము వొడ్డిలోనికి ఒంటరిగా తీసికొనివెళ్ళెను. ఆపిల్ల వొడ్డిలోనికి వెళ్ళిన తరువాత డాక్టరుగూడ వొడ్డిలోనికివెళ్ళి లోపల తలుపుదెగించి ఆపిల్ల దానిని నిర్బంధపెట్టినాననను. అప్పుడు ఆపిల్ల తన భర్తకొరకు కేకలుజేయుగా ఆడాక్టరు ఆమెకాళ్ళమీద బడి యీసంగతి ఎరలోను చెప్పవద్దని బ్రతిమాలుకొనెనట.
ఈవిషయము ఆపిల్ల ధర్మరైల్వే స్త్రీమకు కమాండరుతో రిపోర్టుచేసుగా ఆయన విచారణపలిపి తగుచర్యను తీసికొనెద నని చెప్పివారట డాక్టరు పైన వివరించినసంగతులన్నియు నిజమని ఒప్పుకొని ఆపిల్ల దానిని తునూపాగోరెను. డాక్టరు చర్యను స్త్రీమకులోని ప్రయాణికులందరూ గర్హించినయెను. ఇటుకంటి దుష్ప్రవర్తనగల డాక్టరులు స్త్రీమకులో ఉన్నయెడల స్త్రీప్రయాణికులకు డేమను కాదనియు రంగూనునుండి ఆ స్త్రీమకులోవచ్చిన ప్రయాణికుడు వ్రాయుచున్నాడు.

చైనా పరిస్థితులు

విదేశీయులపట్ల ద్వేషము

బొల్లి వికల కుట్రలు

లండన్, జూన్ 13:—చాంగ్ కింగ్ ప్రజలపై చైనా పరిస్థితులు చాలా దుఃఖకరముగా ఉన్నాయి. చైనా ప్రభుత్వము వారు నేరీయకు దిగిపోయిన కోరికతో తేలిక చుట్టినవని మంగుల పోయారు కుట్రలు జరిగినట్లు చైనా ప్రభుత్వము వారు తమ ఆక్షేపణల నీరయకు దిగిపోయిన కోరికతో తేలికయ్యింది. ఈ కారణముల వలన చైనా ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేక గౌరవాన్ని పొందుట ను వ్యతిరేకి చేయవలసింది.

యన్నానీల అవజయము

కాంటన్, జూన్ 13:—చరిత్రమున చైనా సైన్యము యొక్క చరిత్ర యన్నానీల కోరికల తీరు. చైనా సైన్యము యొక్క చరిత్ర యన్నానీల కోరికల తీరు. చైనా సైన్యము యొక్క చరిత్ర యన్నానీల కోరికల తీరు.

బొల్లి వికల ప్రచారము

పీకింగ్, జూన్ 13:—బొల్లి వికల ప్రచారము చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

బొల్లి వికల ప్రచారము చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

యన్నానీలను భ్రాంతులు

కాంటన్, జూన్ 14:—చరిత్రమున చైనా సైన్యము యొక్క చరిత్ర యన్నానీల కోరికల తీరు. చైనా సైన్యము యొక్క చరిత్ర యన్నానీల కోరికల తీరు.

కియాకియాంగ్ లో అల్లరులు

హాంగ్ కౌ, జూన్ 14:—నిన్నటి నాడు ప్రజలు కొందరు అల్లరికి గురయ్యారు. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

గ్రామీణుల వ్యాపారము

లండన్, జూన్ 13:—మే 18లో 10400000 పాకులు విక్రయించిన విషయము, 640000 పాకులు విక్రయించిన విషయము.

ఇటలీ-ఆస్ట్రేలియా నము

మనలోనిగాని కోరిక కలిగినవారము

లండన్, జూన్ 13:—ఆస్ట్రేలియా సైన్యము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది. ఆస్ట్రేలియా సైన్యము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

- (1) ఇటలీ పోలీసు ఉద్యోగులకు ఆస్ట్రేలియా కాలూ లు: ఒక గొప్ప బహిరంగ పతకము లభించింది.
- (2) ఆస్ట్రేలియా సైన్యము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.
- (3) పిప్పి గాని రక్షించుట ఇచ్చిన మొత్తమును 1000 ఇయ్యలలను.
- (4) జరిమానా 700 పాకులు ఇటలీ పోలీసులకు చెల్లించబడింది.

బెంగాలు పరిస్థితులు

లిట్టును ప్రభుత్వమునా జాబ్బు

వెస్టుమినిస్టర్ గవర్నమెంటు

లండన్, జూన్ 13:—బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

లిట్టును ప్రభుత్వమునా జాబ్బు చాలా కాలముగా ఉన్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

ఇండియన్ సెలెబ్రేషన్లు

లండన్, జూన్ 14:—కామన్వెల్త్ యొక్క విజయము యొక్క చరిత్ర యొక్క విజయము యొక్క చరిత్ర యొక్క విజయము.

కామన్వెల్త్ యొక్క విజయము యొక్క చరిత్ర యొక్క విజయము యొక్క చరిత్ర యొక్క విజయము.

మొరాకో యుద్ధము

రాబాట్, జూన్ 14:—మొరాకో యుద్ధము యొక్క చరిత్ర యొక్క మొరాకో యుద్ధము యొక్క చరిత్ర యొక్క మొరాకో యుద్ధము.

ఇంగ్లాండు నందలి కమ్యూనిస్టులు

కమ్యూనిస్టులకు మోక్షము

లండన్, జూన్ 13:—కమ్యూనిస్టులకు మోక్షము యొక్క చరిత్ర యొక్క కమ్యూనిస్టులకు మోక్షము యొక్క చరిత్ర యొక్క కమ్యూనిస్టులకు మోక్షము.

చైనా అల్లరులు

కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలు

(అంగ్లాప్రతిక ప్రత్యేకతలం)

లండన్, జూన్ 13:—(బ్రిటిష్ సైన్యము) చైనా పరిస్థితులు చాలా దుఃఖకరముగా ఉన్నాయి. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

మరణించిన వారి సంఖ్య

మొత్తముగా అల్లరులను పోలీసు వారు అరెస్టు చేసిన సంఖ్య 9 మంది మరణించింది. ప్రభుత్వము పోలీసులు కాంత ముగ నున్నది.

(బ్రిటిష్ సైన్యము) సైన్యములో నష్టము

ఇటలీ పోలీసులు

పీకింగ్, జూన్ 13:—చాంగ్ కింగ్ మంగులను జరిగిన అల్లరులు మరల జరిగినవారిలో తమ కట్టినట్లుగా ఉన్నాయి.

చాంగ్ కింగ్ మంగులను జరిగిన అల్లరులు మరల జరిగినవారిలో తమ కట్టినట్లుగా ఉన్నాయి.

చాంగ్ కింగ్ మంగులను జరిగిన అల్లరులు మరల జరిగినవారిలో తమ కట్టినట్లుగా ఉన్నాయి.

బెల్జియా అల్లరులు

కుట్రపన్నిన వారికి మరణదండన విధించబడుతుంది

బ్రాస్సెల్స్, జూన్ 13:—కుట్రపన్నిన వారికి మరణదండన విధించబడుతుంది. బ్రాస్సెల్స్, జూన్ 13:—కుట్రపన్నిన వారికి మరణదండన విధించబడుతుంది.

బ్రాస్సెల్స్, జూన్ 13:—కుట్రపన్నిన వారికి మరణదండన విధించబడుతుంది. బ్రాస్సెల్స్, జూన్ 13:—కుట్రపన్నిన వారికి మరణదండన విధించబడుతుంది.

కామన్

(సర్వకాలిక ప్రతిభ)

బొల్లి వికల ప్రచారము

జూన్ 15:—ఈ సంవత్సరము మొత్తము ఫలములు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

బంగ్లాలు నాటకము

చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

కాలమూలము

బొల్లి వికల ప్రచారము చాలా కాలముగా ఉన్నది. చైనా ప్రభుత్వము వారు చాలా కాలముగా ఉన్నది.

మంగళవారము

రాజ్యవారము నందు 2, 3, 4 తేదీలతో నెలపు దిన మునుంచి వ్రాకోట్ల (Vacational Court) మూసివేయబ డును.

బహిరంగసభ:— మహారాజు బిల్లాకాంగ్రెసు సం ఘము, స్వరాజ్య కిలాఫతుసంఘముల యాజమాన్యము క్రింద శేపు రాత్రి 8.30 గంటలకు బాంబేలో బైప్రయముల్లో ధియంతి రా॥ ఎ. లక్ష్మీవతగాక అధ్యక్షతవహు బలబయిల్పితే బహి రంగసభ జరుగును. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

రాజపోకలు:— అభివృద్ధికాభిమాని యగు గౌ॥ బి॥ జి॥ టి. యజ్ఞానంపిశ్శెగారు చెన్నపురి వదిలిరి. కలహం కమాండంబు జాక్షుమగాను నిబ్బందితో నిన్నరాత్రి మెట్టు పాలెం వెళ్లిరి. యం. యస్. యు. రైల్వే ఏజంటు బిస్మిగాను కమాండం కాంబెగాను నేటిదినము ఉదయం తెంపకూరు నుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి. రావుబహదరు యజ్ఞా. గోపాలస్వా మి అయ్యంగారు, దొరసింగంగారు నేటిదినము ఉదయం కల కత్తా మెయిలులో చెన్నపురికి వచ్చిరి. కొచ్చి పోలీసుకమిష నరు షేఖఅబ్దుల్లాబాదరు సాహేబుగారు ఎర్నాకులమునుండి నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. బిల్లా ఘాజీస్రీలు మాక్కిలగుగారు నేటిదినము చెన్నపురికి వచ్చిరి. రాత్రికి అసం తిపురమునకు ప్రయాణమయ్యెదరు. గౌ॥ న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామిరాష్ట్రీగారు నేటిదినము బెంగళూరు వెళ్లిరి.

మోసపు పెండ్లి

తలిదండ్రుల మోసగించి బాలికల నక్రమముగ వివాహమాడుట

తలిదండ్రుల దీనాలాపములు

నాగట్లగారు:— నాగూరునివాసి యగు షి. శంకరయ్యర్ అనునతడు సరస్వతి, వెంకటలక్ష్మి అను రెం ఇదవురు కుమారి తలను మోసికొని ఆద్రమముగ తీసికొనవెల్లి రను కారణము గుంటూరుజిల్లా నివాసులగు తల్లికెపల్లి వెంకటప్పయ్య, లింగం గంట పుల్లయ్య అనువారలను తనకుమార్తెల నిరువురకు తన వశే ము కేసుబలపినదిగ ఈమాసము 2 వ తేదీన మదరాసు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి మాత్రా వెంకటసుబ్బారావుగారి సమ త్తమమున పిటిషను పెట్టుకొనెను. నేడు కేసు తిరిగి విచారించ బడెను.

కేసు వివరములు

గత బసవసెలలో కళ్యాణ అయ్యంగారు, శ్రీనివాస య్యర్ అనువాగ లిరువురు (మదరాసు నివాసులు) పిటిషనురు అయిన వి. శంకరయ్యగారి నివాసస్థలము నాగూరువెల్లి అతనితో తన కుమారిల కిరువురకు వారీతులమందే గొప్పకుటుం బమునకు జెడదినట్టియు, సొన్నేరియందు ఆధికముగ భూస్థితి గలవారల మనుములు రెండు వర్గములగుందుగలనిద్రమపెట్టి వారిరువురును, శంకరయ్యరు, అతని ఇరువురి కుమార్తెలతో గలసి మదరాసువచ్చి తనిగేపల్లి వెంకటప్పయ్య, లింగంగంట పుల్లయ్యగారల బాలికలను వివాహమాడవలచిట్లు చెప్పిరి. ఆ ప్రకారమే తండ్రి అంగీకరించి పొన్నేటికి తన కుమార్తెలతో ప్రయాణమయ్యెను. కానివారు పొన్నేరివద్దనున్న వద్ద ఆగె గుం టూరుజిల్లామండలి తమ స్వగ్రామములకు పయనమైరి. మొదటి కుమారితనకు సరస్వతితో తండ్రియగు శంకరయ్యరు వెంజడి జనెను. కాని రెన గ్రామముచేరిగ నే మొదటి ప్రతివాది అతనిని నెడలదరిమి కుమారితను పంపుటకు నిరాకరించెను. రెండవ కుమారికి వెంకటలక్ష్మిని వెంబడించిన సుబ్రహ్మయ్యరునకును నార్సారావుపేటయందు అదేగతిపట్టెను. విచారణ తేదినపినప ప్రతివాదు లిరువురు పిటిషనురుయొక్క కుటుమునకు జెంపని బారుగ కనగొనబడిరి. కళ్యాణఅయ్యంగారు మరణించు వారి

సహచరులను చాలకాలమునుంచి ఇట్టి కన్యావిక్రయ వ్యాపార మును సాగించుచున్నట్లు తెలిసెను. తల్లిదండ్రులమోసగించి బాలికలను గొని చెమ్మటయందు ఇతరులకుండు కట్టితాము వారివన నుండి ధాను సంపాదించుట నిరస్తైతి. 1915 మేమే మొదటి సారిగా ఈ కేసుయ్యలు 2 వ ప్రతివాది గ్రామము గు అందున్నట్టివల్లి కుటుంబును పంపిగోరగ ప్రతివాది యగారిని కొచ్చి చాలికను తాను భవమునంగి కొంటి:చివరెను. బాం కలు ఇదవురును చక్కగ పోషించబడుట లేననియు, జబ్బుచే రా గోనోందుచున్నారనియు అందువలన బాలికలను తనవశపరచ ముయనని తండ్రి కోర్టువారికి విన్నవించుకొనెను. న్యాయ మూర్తి కేసును నేటికి 16 వ తేది వాయిదాకేసును ఆనాడే ఇదవురు బాలికలను కొచ్చున హజరుపెట్టుకొనిరిగ ఉత్తమ వ్రాసంగిరి. కాని కేసు ముందటి కుమారియగు సరస్వతియను, భర్తయగు వెంకటప్పయ్యయను బాధితమే భజరెరి.

సరస్వతియను బాలికనయిన రి సులి లు భర్తకు 45 సం॥ లు. న్యాయమూర్తి బాలికను విచారించగ కనరు బహుమ యెనర్పరనియు, తానింతవరకు వెనమిడి ఇంటియందే ఉంటి ననియు, తన క క క డ కి వ్వ ము గ ను న్న దనియు, తన తల్లిదండ్రులవద్దకు వెళ్లెనునని బదులుచెప్పెను. రెం డవ బాలికను హజరుపెట్టకంపుకు న్యాయమూర్తి ఈమారు 22 వ జూనుకు తప్పక కొచ్చున హజరు పెట్టువలసినదిగాను లేని చో కొచ్చువారి ఉత్తరపును నిరాకరించించుటకు కఠినముగ శిక్షవిధించెదనని పల్కి కేసు విచారణను 22 వ తేదీకి వాయి దాపేసిరి.

పిటిషనురు తరపు వి. యజ్ఞా. యతిరాజుగారు వాదించిరి.

గుంటూరు కరెన్సీనోట్ల కేసు

2, 4, 5 ముద్దయల జామీనుపిటిషను విచారణ వాయిదా వేయబడెను

గుంటూరు కరెన్సీనోట్ల కేసునందు 2, 4, 5, ముద్దయ లగు గుట్టా గంగాధరరావు, మంచవల్లి నరసింహారావు, యజ్ఞా. కొండలరావుగార్లలక్షమున కేసు చెన్నపురి హైకోర్టు నందు న్యాయమూర్తి వెంకట సుబ్బారావుగారి ఎదుట రా॥ బి॥ ఓ. తిరికాచలంకెట్టిగారుపై నడపారించబడిన ముద్ద యలను బైలుపై విడుదలచేయవలసినదిగ కోరెను. న్యాయ మూర్తులు బైలు పిటిషనును 22 వ తేదీకి వాయిదాపేసిరి.

నూరురూపాయల నోటును మ్రింగుట

ఒకదొంగసాహసకృత్యము

వైదాపేటరాస్త్రపు లగు ఒక రిటైరుడు డిప్యూటీ కలెక్టరు కడదిన శనివారము తెనపైన్నియగు రైల్వే కేసులు క్రాసింగుడై మోటారుబస్సు ఎక్కినను, మరిమువ్వురు వారి తోను బస్సుఎక్కిరి. చోటులేనందున వారిలో ఒకడు దిగెను. కొంతసేపు గడదినపిమ్మట డిప్యూటీ కలెక్టరు కేసు చూచు కొనగ, మనిషియు మాయమైయుండెను. అందు ఒక నూరు రూపాయలనోటు కొంతటిల్లర యుండెను. బస్సులో ఎక్కి దిగినవానిపై అనుమానము తోచెను. అతడు బ్రాంబండి ఎక్కి తిరువిళ్ళికి వెళ్లిచుండెను. మోటారు బస్సు లో దొంగడు తరిమి పట్టుకొనిరి. అతనివద్ద మనిషియదొరకెను. అందు ల్ల మాత్రము ఉండెనుగాని నూరురూపాయలనోటు లేకుండెను. పోలీసువారు వారికి మందుఇచ్చిగొనిని లాభము తుంపాయెను. పిమ్మట తెనరణ అప్పటికి తీసికొనివచ్చి రి పైం టులు బోరికులోమనుకు త్రాగించి, వాంతియయ్యెను అప్పుడు లోకలనుండి నూరురూపాయల నోటు బయటపడెను. దొంగి లించినవాడు సయ్యను ముప్పేను. పయను 24 సంవత్సరములు ఇతడు ప్రాతిదొంగ యని పోలీసువారు గుర్తించిరి.

మందరి తైలము

జులై 1-కి నెలయా 0-8-0 ఒక డిప్యూటీలెము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడుమొ టిములు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్ద మువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానాకు లేరును. ఈతైలము మంచికువాసన గలిగి మోగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆయుధ విషయిక సభ

నర్సియూ ప్రతినిధులు సభను వదలి పోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంపివార్త)

తెనీబా, జూన్ 15:— అరమ్మనాన్నసమగంను పర్షి నుగల్గు ఆర్మకొసీపై నూవర్షిజను అధివారము పర్షియా ప్ర భుత్వముగారికి కొంతవరకు శత్రుండునట్లు తీర్మానించి నందు లకు పర్షియా ప్రతినిధి తెనరలు హబిబుల్లా గారు పభిన వదలి పోయిరి. ఈ తీర్మానము పర్షియా గౌరవమునకు భంగకరముగ నున్నదని వారు చెప్పిరి. సర్ పర్షికాన్సుగా రిమిషయమై మా ట్లానును ఈతీర్మానములల్ల భారతదేశము నకు లాభము లింపనని చెప్పిరి. 6 మాసములలో 12 నేల తుపాకులు 289 డిస్కాలులా 20 లక్షల నుండు ఈ ప్రదేశములందు పట్టికేసు బడెననియు పర్షియా ప్రభుత్వమువారు నూవర్షిజను ముగ్గుర లేవనియు కాన్సుగారు ఆక్షేపించిరి. ఆన్లో ప్రభువుగారు కాన్సుగారి వాదమును బలపరచును పర్షియా ప్రతినిధులను అసం తృప్తి పరుపవలయునని సభవారికి ఉద్దేశములేవనియు కాని ఆయుధవ్యాపారము నిర్బంధములు సముఖ ఆదరింప బడనం దును ఈతీర్మానము అవధరమయ్యెనని చెప్పిరి. అందుపై పర్షి యా ప్రతినిధులు సభ వదలిపోయిరి.

హెడ్డాజు పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంపి)

కెయికో, జూన్ 15:— అలేబా హెడ్డాజునందు చేరదని చెప్పెను మున్నేగుగాను అలేబాను వరులుటకు సమ్మ తించలేదు. ఎవరు అబ్దుల్లాగారు మున్నేగుగారికి అగుబోధ గరిపి బ్రిటిషువారి కోరికలకు అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించునట్లు ప్రాతాప్నాపకప అలేబా వెళ్లుమన్నాడు.

ఫాకోసాలో 14 వ తేదిన 3 ధూకంకుటుంబు సభ వించెను. భవనము లనేకములు హరిపోయెను. కాని ఎవ్వరును మరణించలేదు.

భారతి

సచిత్రమానవత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమానవత్రిక ప్రచురించుచుండు 2, 4

రంగులవటములు కలిగి ఇతర సిత్రవటములతో ప్రచురింప బడును. వాజ్మయము, చిత్రలేఖలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో పతిమాసిమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

Table with 2 columns: Subscription type and Price. Rows: సవత్సర చందా (6 0 0), అర్ధసవత్సరము (3 0 0), విశిష్టతర (0 10 0)

ప్రస్తుతము రోప్టలు యాబ్బు ప్రకా రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మారే ముందుగ మణి యార్దము సంపిన క ఖర్చు తగును. ఏ. పి. లం దంపి నచో సొము మాకు చిక్కొక్కప్పుడు చలస్వయ్యగ డిరుబయు వత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు నాభవిండును.

మాదిరివత్రికి గోదవారు అగలు 0-10-0 స్టాంపులు పంపిన పంపించును. ఉచితముగ సంవ జాలము. మాదిరివత్రికి తెచ్చించుకొన్నవార్తాత చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము లునకు యిండుకొని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును. మేనేజరు, భారతి. ఫాక్సుబాక్సు నెంబరు 212 మద్రాసు.

బక్రీ దు-హిందూ మహమ్మదీయ సాంఘికతగవులు

ఉభయ సంఘములకును బోరాటము సంభవించునని భయముగలుగుచున్నది నాయకులయొక్క దొరతనముయొక్క యేర్పాటు

మహాత్మాగాంధీగారి హితబోధ

డెల్లీ, జూన్ 15:—రాబోవు బక్రీదినమున హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములకు పోరాటమునకు తావిసంగునని భావింపఁకారకు, బాధ్యతగల ఉభయసంఘముందలి నాయకులకును భయమును గలిగించుచున్నది. భయమును పుట్టించునట్టి విచారములు బయలుదేరుచున్నవి. పోరాటము సంభవించునట్లు అధికారులు గట్టి యేర్పాటుగాచేయుచున్నారు. ఉభయపక్షములందలి దుండ్రులను కయ్యమునకు కాలువ్రవునకు నున్నారు. స్థానిక హిందూ సభకును జాతీయ పంచాయతీ బోర్డుకును యిటీవల జరిగిన కరస్పాండెన్సు, ఢిల్లీయందుగల వివిధనర్తకసంఘముల తీర్మానములు యీ భయమునే వ్యక్తపరుచుచున్నవి.

మహాత్ముని హితోపదేశము

స్థానిక హిందూసభాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శియు, జాతీయ పంచాయతీబోర్డు సభ్యులును జోక్యము గలగతేజోనవలసినదని గోరుచు నిచ్చిన తంతికీ సమాధానముగ మహాత్మా గాంధీగారు యిట్లు నుడువుచున్నారు:—“ఏమిచేయవలయునో నాకు తెలియవచ్చును. హిందువులపైగాని, ముస్లిములపైగాని నాకు పలుకుబడిలేదు. హిందువులపై నాకు పలుకుబడి యున్నచో, మహమ్మదీయుల మీమనస్సులను తోటికెట్టియెడ మీరు అని అనుభవించుచు అని నేను హిందువులకు తెల్పుచున్నాను. వధకు గొంపావు మృగములను హిందువుల మనస్సులకు బాధగలిగించునట్లుగ దీసికొనిపోవుట మీమతము గోరుటలేదని మహమ్మదీయులకు తెల్పుచున్నాను. కాబట్టి హిందువులమనస్సు నొచ్చుకుండవలయు ముస్లిముల మతకర్తవ్యము. ముఖ్యముగ మత సంబంధముల విషయములందు మీరు దొరతనపు సహాయము చేయకుటచే మీయంతట మీరే అవమానమునకు పాలగుచున్నారు.”

మాలానాల్ బుల్ కలాం అజద్ గారు

దిగువ ప్రకటించినతంతి మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారిచే నీయబడినది:—

“మీ తంతి అందినది. చాల విచారకరముగ నున్నది. మాలానా మహమ్మదాల్ గారిద్వారా ప్రయత్నములుచేయుడు. ఉత్తరము వ్రాయుచున్నాను.”

జి. కె. నారిమెన్ గారు

జాతీయ పంచాయతీబోర్డు ఏవిధమున జోక్యముగలగతేజోని తగవు బరిష్కారము జేయబాసవలయునో సలహా నీయవలసిన దని హిందూసభాధ్యక్షునకు జి. కె. నారిమెన్ గారు తంతి నిచ్చిరి.

డెల్లీ బట్టలవ్యాపారసంఘము

భయమును గలగతేయుచున్న విచారములను దొరతనమున కెరిగించుచు, అట్టి విచారములను గలుగుచున్న భయమును బోగొట్టి వర్తకసంఘమును కాపాడవలయునని ఢిల్లీ బట్టల వ్యాపారసంఘపు వార్షికసమావేశముందు తీర్మానము గావించబడినది. రాజప్రతినిధికి మహాజనుసంపుటకు కొందరు హిందూ సంఘసభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

జిల్లామేజిస్ట్రేటు ప్రకటన

క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడ్డు 144 క్షేక్రింద నియమింపబడిన వధికారులయందు దత్త పశువులను బంపగూడదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు యి. హెచ్. లింగనగారు ప్రకటించిరి. బలివేయుటకు గొనిపోవు పశువులను పట్టణముందు ఊరేగింపరాదని ప్రకటించబడినది.

పశువుతోగాని, పశువులతోడతోగాని ఏడ్డురకంపై అధికసంఖ్యాకులు వెంబడించరాదనియు, ఏపశువును ఆలంకరించరాదనియు, లేక ప్రజలపట్టి ఆకర్షింపబడురీతిని పశువును శృంగారించరాదనియు, చూచువారెవరి మనస్సునకును బాధకలగునట్లు పశువులను విధించుటకు గొంపొగూడదనియు, విధించినపిమ్మట మాంసమును దీసికొనిపోవుటపలనగాని, లేక ఉచితముగానిరీతిగాని, సంజ్ఞలను గాని, నిష్కరింపబడిన దారులలో చేర్చబడిన పశువులను గొంపొగూడదనియు, గతసంవత్సరముందు అల్లగులకు రంగస్థలమైన పహాదిరాజు నిషేధింపబడిన దారులలో చేర్చబడినదిని హిందువులు తెల్పుచున్నారు. విచారణచేయగా గతమందిదారి నిషేధింపబడిన దారులందు జేర్చబడలేదు. పశువులను వధించవలయునన్నవారు నిర్దేశింపబడిన మాడు ద్వారములద్వారా గొంపొవలయునని స్పష్టముగ తెలియజేయబడినది. పట్టణములపట్టు పశువులను ప్రవర్తించునట్లు నిట్లు ఉత్తరపు గావించబడినది. కాబట్టి దొరతనముయొక్క ఉత్తరపును మిరతుండ మహమ్మదీయులు పహాదిరాజువిధి పండ్ల బోలారు. గతసంవత్సరముందు భయోత్పాతముచే దొరతన మీదాగినట్లు, ముస్లిములు పోకుండ చాటించినందున యీ సంవత్సరమును అదేరీతిని సాటింపవలయునని హిందువులు గోరుచున్నారు. పహాదిరాజు జనీధిగుండ బోలెదని హిందువులు గోరినచో ఆదారిని బోమని కొందరు మహమ్మదీయులు లంగీకరించిరి. కాని హిందువులు మహమ్మదీయులకు గోరుట లంగీకరించుటలేదు. ఏలయన, మహమ్మదీయుల నట్లు గోరినచో యిదివర కెన్నడును ఆదారిని బోని మహమ్మదీయులకు ఆనాదిగ ఉపయోగించునటులు హక్కుగలదని హిందువులు అంగీకరించినట్లు అగ్గము. కాబట్టి ఉభయసంఘములందును సామరస్యము లేకుండుటచే రాయబారములు తగవుపరిష్కారము నిమిత్తము నిలిచిపోయెను. మహాత్ముని పెరుగుచుండెను. తటస్థముగానున్న ప్రతిసంభవము నెదుర్కొనుటకు దొరతనము సన్నాహములను జేయుచున్నదిగాని చేతులు నలుపుకొని కూర్చుండలేదు. ఇద్దరుందు అల్లరులు జరుగవని కొందరభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని తదనంతరము సంభవించు యిక్కట్లులు తీవ్రరూపమును దాల్చునని భయము గలుగుచున్నది. ప్రభుత్వము భద్రముగ పరిశీలులను గని పెట్టుచున్నది.

(ఆ. ప్రె.)

తారకేశ్వరములో బందిపోటు జరుపుటకు ప్రయత్నములు

ముద్దాయిలు పట్టుకొనబడి ఒక్కొక్క సంవత్సరము కఠినశిక్షవిధింపబడిరి

కలకత్తా, జూన్ 15:—రైస్ నెన్నలేకుండా తమవద్దకు దురిచాలవలయునని 39 తోటలను పెట్టుకున్నందుకు పిషావరుని వాసులయిన ముబారక్ ఖుస్రాలకు సీరాంపూరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు సేడు ఒక్కొక్కసంవత్సరము కఠినశిక్షవిధించెను. ఈ యిద్దరు ముద్దాయిలును మరెవరితోకలిసి తారకేశ్వరములో బందిపోటు జరుపుని మిత్రులు రెండు గుర్రపు బండ్లలోనెక్కి కలకత్తాకుపోవుచుండిరి. ఒకబండి మౌరాబద్దను రెండవది హుగ్లీజిల్లాలో శ్రేద్ధా బలివద్దనుపట్టుకొనబడినది. గుర్రపుబండ్లలో ఆయుధములు కనబడినవి. దొంగిలించుటకు ప్రయత్నముజేసినందులకై మౌరాబద్దనును ప్రజ్ఞిక్రిందటి క్రకవారమునాడు ముద్దాయి లిద్దరికిని మరెవరికిని నాలుగేసియేడ్లు కఠినశిక్ష విధించెను.

(ఆ. ప్రె.)

గోరకపూరు సత్యాగ్రహము

లక్నో, జూన్ 15:—గోరకపూరులో సమైక్య అటాల్ నే నిలచియున్నది. శనివారమునాడు జరిగినయొక సభలో సమైక్యదారులు సత్యాగ్రహము నవలంబించుటకు నిశ్చయించి గోరకపూరు బాజూలగుండా ఊరేగుచు తిరుగుచున్నారు. ఇంతవరకు కాంతి భంగముకలగ లేదు. సమైక్యదారులు మానుకున్నందున అపసలలో ప్రవేశించుటకై బయటినుండి వచ్చినమనుష్యులను కర్కషాపులలోనికి బోనీయకుండ సమైక్యదారులొకనెట్లు తెలియుచున్నది. సమైక్యజైనవా రీదిగువవరకులను కోరుచున్నారు. (1) సమైక్యదారులను శిక్షింపవలయు, సర్వీసు జరుగుచున్నట్లే పరిగణింపబడుననియు, బెంగాలు పశ్చిమాత్తరరైల్వే ఏజెంటు వాగ్దానము చేయవలెను. (2) రైల్వేయధికారులు రైల్వేపని వారంద్ర సంఘమును అధికారరీతి గుర్తింపవలెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ గ్వాలియరుమహారాజు

పూనాలో సానుక్రోశ తీర్మానము

పూనా, జూన్ 15:—సింధియా సహవాని భారత ముగ్ధులను ముగ్ధులను ముగ్ధులను యన్. సి. కెల్లాడుగారి అధ్యక్షతక్రింద శివాజీ మందిరములో నొక పెద్ద బహిరంగసభ జరిగెను. ప్రాచీనభారతవ్యాసములో కెల్లాడుగారు మహారాజుగారి గుణములను పరిచయము కీర్తించి మత యొక్కస్పష్టత యిట్టి శ్రీసామర్థ్యములను హాహర్వర్తిరాజుచరిత్రలో ప్రసాది కెల్లాడికాడని చెప్పిరి.

సానుక్రోశ తీర్మానమును యన్. యల్. సి. గుంబాలు గారు ప్రతిపాదించగా డి. వి. వై ద్వ్యాగా రునువి. వి. గ్వాలియరులో ప్రధాన వ్యాఖ్యానముగా వనిజేసిన వై ద్వ్యాగారు తాను స్వయముగా వెలిగిన విషయముల నెన్నియో తెలియజేసి శ్రీ శ్రీ మహారాజుగారు పర్యవేక్షించు గల సైన్యవాయకుడనియు పరిపాలనాదక్షుడనియు హిందూధర్మములందు భక్తిగలవాడనియు ఆదర్శప్రాయుడైన వ్యాఖ్యానముగా రి యనియు చెప్పెను. అందును నిలుచుండి తీర్మానము వంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

వానత్వపు సర్టిఫికేటు

శాసన సవరణ

బెంగాలు జాతీయ వాణిజ్యసంఘమువారి యభిప్రాయము

కలకత్తా, జూన్ 15:—1899 వారసత్వపు సర్టిఫికేటు శాసనమున సవరణజేయు బిల్లునుగూర్చి తమ యభిప్రాయమును బెల్లపులలో, ప్రాణమునుభిమాచేసినవా డొకడు చనిపోయినప్పుడు వాని తాలూకుపైమును వెంటనే వారసుల కిప్పించుటకై యాబిల్లుదేశింపబడినదిగావున దీనికెవరును అభ్యంతరము పెట్టజాలరని బెంగాలుజాతీయ వాణిజ్య సంఘమువారు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమై

సమైక్యనాయకులు కొంతమంది అరెస్టుచేయబడిరి

హైదరాబాదు(సింధు): సింధుపశ్చిమోత్తర రైల్వేసమైక్యమార్చేమియులేదు. ప్రయాణములుచేయుటకు గాని సరకులను వంపుటకుగాని ప్రజలకెట్టి యిబ్బందియు కలుగుటలేదు లాహోరుమెయిలు ప్రతిదినము ఒక గంట ఆలస్యముగా వచ్చుచున్నది. కొన్ని గూళ్ళు రైలుబండ్లు మాత్రము తీసివేయబడినవి. గుమారు మాత్రక రాచీలలో లోకోమొవలపులు దిక్కుమాలినరీతిగా నగవడుచున్నవి. సమైక్యదారులు క రాచీలోను యితర చోట్లను సభలుచేసిరి. శాంతిభంగము దెచ్చిరనియు నేరము లాచరించుననియు నుక్కులు జరిగిలోని సమైక్యనాయకులును మర 50 మంది యితరులు అరెస్టుచేయబడి విచారించబడుచున్నారు.

జరాచీ, నుక్కులలో కోశ్రీలలో నోటీసునిచ్చి రైల్వే వసతి గృహములనుండి సమైక్యదారులను పంపివేసిరి.

రైల్వే యధికారులకును సమైక్యదారులను యరువురికిని గూడ గౌరవ భంగము కాకుండ తాను సమాధానము కుదిరెదనని కోశ్రీ రైల్వే యూనియను అభ్యక్షుడు సానీ గారు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా హోగర్లు బారు లైబరరీక్లు

కలకత్తా హోగర్లు

కలకత్తా జూన్ 15:—కలకత్తా హోగర్లు బారు లైబరరీక్లువారు నిన్నరాత్రి తమ క్లబ్బుయొక్క శిలపాక్షికోశ్య వ సందర్శనమున నొక విం దొ సంగిర. హోగర్లు ప్రధాన వ్యా య మూ ర్తి యు, ని ర ర వ్యా య మూర్తిలను ఆభిషేకుగా వచ్చిరి. అభ్యుత్తత విహించిన ఆ ద్వితేలు దెసరిలు యన్. ఆర్. దాసుగారు క్లబ్బుచక్రను తెలియజేసి అది యొక ముగ్ధముని నుడవిరి.

అధిగుల తిరువున జవాబుపెట్టుచు హోగర్లు నింకను అభిగృధి చెనువలె ననియు దానినినంబి ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసినదియు ప్రధానవ్యా య మూ ర్తి చెప్పెను. 18 మంది వ్యా య మూర్తిలను వసరిన గల్పించుటకై డబ్బు కావలసియున్నదని వారు చెప్పునప్పుడు సభ్యులందఱు కలతాశ్చర్యములను చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

త మా షా లు

(ఆంధ్రవత్రికకు ప్రత్యేకము)

న ట న

బండి తనమిదిగ జోవడంవలన చెయ్యి నొప్పి పుట్టిం దని నవ్వంకొరకు రామయ్యవ్యాజ్యం తెచ్చెను.

వక్తలు:—ఇప్పుడు నీవు చెయ్యి ఎత్తలేవు గద.

రామయ్య:—కొంచెమువరకు ఎత్తగలను. ఆతైన ఎత్త తేను.

వక్తలు:—అయితే బెబ్బ తగలడంచేత, ఎంతవరకు ఎత్త గలవో చూపిస్తావా?

రామయ్య:—ఇదిగో ఇంతవరకే ఎత్తగలను (అని చూపించెను.)

వక్తలు:—అయితే బెబ్బతగలకముందు, ఎంతవరకు ఎత్తే వాడివో ఒక్కసారి చూపించు.

రామయ్య:—ఇదిగో (అని చెయ్యిగా పైకెత్తెను.)

(వ్యాయాధిపతి నవ్వుతూ, వ్యాజ్యం కొట్టివేశానని చెప్పెను.

బంతివంటిపిల్ల వాడు

ఎల్లయ్య:—రామయ్య పిల్లవాడు బంతివలె ఉన్నాడు.

పుల్లయ్య:—నీకెట్లా తెలుసును?

ఎల్లయ్య:—కొండపడవనే తెలిసింది.

సూర్యరశ్మి

భారతీయుడు—ఏమండి, మీదేశంలో సూర్యరశ్మి కని పిస్తుందా?

అంగ్లేయుడు—అట్లా అంటారేం? నిరుటిసంవత్సరం నాలుగుసార్లు కనిపించింది.

చెవుడు

స్త్రీహితుడు—నీభార్యకు బాగావినపడదుగాబోలు.

కృష్ణయ్య—నన్నుగురించి చెప్పుకోనే మాటలుమాత్రం ఎట్లాగో వినిపిస్తవి.

ప్రేమ

భర్త:—నామీద నిజంగా ప్రేమవుందా?

భార్య:—అద్భుతమయిన ప్రేమవుంది.

భర్త:—ఆవసరమయితే నాకోసం చనిపోగలవా?

భార్య:—నాది చనిపోయ్యే ప్రేమగాదు.

సముద్ర ప్రయాణం

ప్రయాణికుడు:—ఇంకా రేవు ఎంతదూరంఉందండి?

ఓడసరకు:—నాలుగ మయ్యిల్లు.

ప్రయాణికుడు:—అయితే కనిపించవేం?

సరకు:—నీళ్లు నిర్భయంగా రేవు.

రహస్యం

బ్యాంకులో ఇచ్చే జీతపు రసీదులమీద ఇట్లా వ్రాసి వుండెను.

“మీజీతం గురించి ఎవరితో చెప్పకూడదు.”

కొత్తగుమ్మా ఒకడు యిరసీదుకొంద యిట్లా వ్రాసెను.

“నేను ఎవరితో చెప్పను. ఇంత ప్రవృత్తికేం ఇస్తున్నందు కు మీకు ఎంతసేగ్గా వున్నదో, నాకు అంతకన్నా సేగ్గా ఉన్నది.”

కొత్తటోపీ

ప్రశ్న:—ఈటోపీని నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి పెట్టుకుంటున్నావు గదా? కొత్తగా ఉన్నదే?

జవాబు:—ఒకసారి మళ్ళీ గుడ్డవేయించాను. ఇంకో సారి, పకిగుడ్డంచేయించాను. ఇటీవల చూటలబోకిపోతే, నాటోపీకి బతులు ఇంకో కొత్తటోపీ పెట్టుకొని బతులకు వచ్చాను.

ఫోనోగ్రాఫ్

భర్త:—ఫోనోగ్రాఫ్ లో క్రొత్తపేట పెట్టాన విన్నావా?

భార్య:—అదేమిటి? గుడ్డగుంబ అరుపా?

భర్త:—కాదు. కాదు. నీవు గుర్ర పెట్టేటప్పుడు తీసుకొన్న రికార్డు

అప్పటినుంచి భార్యనుగ్గీ గుర్ర పెట్టలేదు.

చిత్రచర్య

బాంతు గుమాస్తావద్దకు, పల్లెటూరి కావరస్తుడుపోయి, తన సొమ్ముతో ఇయ్యమని కోరెను.

గుమాస్తా:—కొంచెము ఉంచండి. అంతా తీసుకుంటే మీకు లాభంలేదు.

గ్రామస్థుడు:—నాకు అంతా కావలెను. అంతట గుమాస్తా పేరా వెకం అంతా ఎంచి యిచ్చెను.

గ్రామస్థుడు:—(ఎందుకుని) అయ్యో, మీవద్దనే ఉంచండి. నేనిచ్చిన సొమ్ము అంతా భద్రంగా ఉండో లేదో అని చూడడానికి అడిగాను.

జూదం

గుజ్జపు పంచాలలో సంపాదించిన పదిరూపాయలు పెట్టిల్లర్ల భార్యకు చీరకొనియిచ్చెను

భార్య:—మీరు జూదం ఆడడం.

మర్యాదగాలేదు. ఇంకొకచీర, రెవికమాత్రం కొనిపెట్టి, ఆ పిమ్మట జూదం బొత్తిగా మానివెయ్యండి.

సత్య వర్తన

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు స్నేహితుడిద్ద చొక్కా ఎరువు తీసుకొన్నా వనుకో. అందులో రూపాయి వుంటుంది. నీవు దామకుంటావా?

విద్యార్థి:—దామకోనండి.

ఉపాధ్యాయుడు—ఏంచేస్తావు?

విద్యార్థి:—మితాయి కొనుక్కొని తింటాను.

తలనొప్పి

ప్రశ్న:—చుట్టతాగితే, తలకాయనొప్పి ఎట్లాపోతుంది?

జవాబు:—చుట్టతాగంగానే నాభార్య లేచిపోతుంది కాబట్టి.

జాగ్రత్త

బండివారు—అయ్యో, డబ్బుఇప్పుడే ఇచ్చివేయండి. బరువు ఎక్కువుగా వుంది. ఎక్కడ విరిగిపోతుందో!

పొరబాటు

సోమయ్య—రయిలుదగ్గర, లక్షాధికారిని చూచి రైల్వే టికెట్టుక రెక్కరనుకొని అర్థరూపాయి లంచము ఇచ్చాను. ఎంత పొరబాటు చేసానో, పిమ్మట తెలిసింది.

కామయ్య—అర్థరూపాయిని ఆయన తిరిగియిచ్చాడా?

సోమయ్య—ఇయ్యలేదు.

గీతలు

ఎనిమిది గీతలుగీచి, దానిని తనభార్యకు తంత గొట్టవల యనని, పాపయ్య టెలిగ్రాఫ్ గుమాస్తాను కోరెను.

గుమాస్తా—ఈగీతలు పంపిస్తాననుకో, నీభార్యకు ఏమిఅర్థ మవుతుంది?

పాపయ్య—ఆమెకు చదువురాదు. ఎనిమిదిగీతలు చూసి, నేను ఎనిమిది గంటలకు వస్తానని అర్థం చేసుకుంటుంది.

ఆహారం

గ్రామస్థుడు—ఇక్కడి ప్రజలు చేపలువిశేషంగా వాడుతారండి.

బాటసారి—చేపలుతినే మొదడుకు చాల లాభం అంటారు. కాని ఇక్కడ ఒక్కమా తెలివిగలవాడు కనిపించడం?

గ్రామస్థుడు—చేపలు తినకపోయినట్లయితే ప్రజలు ఇంకా తెలివితక్కువగా ఉండేవాడు.

రయిలు

ఇన్స్పెక్టరు—నీవు బెజవాడ వెళ్లవలసివుంటే, బెంగులూరు రయిలులో పోతున్నావేమి?

రయిలు ప్రయాణికుడు—అట్లాగా అండీ! ఇంజనుద్రోవరుతోగూడ ఈ సంగతిని చెప్పినారా, అండీ.

మరణం

నాటకంజరుగుతూ వుంటే, చూడవచ్చిన వెంకయ్య గుండెబిల్లువలన మధ్యనే చనిపోయెను.

వెంకయ్య—పాపం, వెంకయ్య చచ్చిపోయిన సంగతి నీకు తెలుసునా?

పిచ్చయ్య—తెలుసును. నాటకం పూర్తిగాకపోవడం చేత, వెంకయ్యకు అర్థరూపాయ వడ్డమయింది.

నాగపట్నం మున్యసిపలు కౌన్సిలులో కార్మిక

సభ్యుల అభ్యర్థితవము

నాగపట్నం, జూన్ 14:—నాగపట్నం సొదిండియన్ రైల్వేకార్మికసంఘ సాధారణ సభలో బాధిష్ఠుల కె.సి. ముబ్రహ్మణ్యచెట్టియారు అధ్యక్షతక్రింద నాగపట్నం మున్యసిపలు కౌన్సిలులో కొద్దికాలములో ఖాళీయగు 8 స్థానములకు కార్మిక అభ్యర్థులను నిలువపెట్టవలెనని తీర్మానింపబడెను. (ఆ-ప్రెస్)

సరంగునాకరు రాజప్రతినిధి

యగుట

రీడింగుప్రభువు పరిణామము

ఇప్పుడీ దేశమునకు వచ్చుచున్న భారత రాజప్రతినిధి రీడింగుప్రభువు చిన్నతనములో సముద్రమునకు పారిపోయెనని చెప్పుకొనుచున్నారు. భవిష్యద్రాజ ప్రతినిధిగా నున్న యాయన మొదట నాకాయనముజేసిన ఓడలోనే ప్రయాణము జేసిన వృద్ధనాచికుని నేను కలసికొంటినిని టిటుబిట్టు విలేఖరి విశేషమునకునితో బాటు సరంగు నాకరుగనున్న యాతడు వ్రాయుచున్నాడు. (రీడింగుకుటుంబనామము విశేష)

1876 సెప్టెంబరులో నేను బాగా వ్యాపారముజేయుచుండిన బ్లెయిగు ఆఫీసులో మూడవ ఆఫీసరుగ నుండగా నిది జరిగెనని ఆయన చెప్పెను. మేము పెనార్లువద్ద కూడితిమి. ఓడపై భాగముమీద ఒక పొడుగాటి నల్ల బాలుడు నడిచినట్లు నాకు జ్ఞాపకముగలదు. విశేషము యెప్పుడును పారిపోలేదు. ఆయనకు నెలకు ఒక పిల్లినుజేతము వచ్చునంతవరకు ఓడ పరికరములుండెను. ఆయనకు కాపైమలో శిష్టి యితరలకన్న మంచి ఆచారమునిచ్చుచు బాగా చూచుచుండు నటుల యేర్పాటు చేయబడెను.

“ఆయనకు పెట్టినతిండి సరిపోవునదికాదు. అప్పుడే ఓడదిగిపోయి రైల్వేపుపాకము, ఉల్లితీరగాయ, పంచదార పొట్టలు కొనుక్కొని తినేది. కాని చాలామంచివాడు. అందరితో కులాసాగా నుండితినే వాడు. అందు వలన ఓడలోనుండే వారికి ఉత్సాహముగ నుండెడిది. ఈ తినడములో నింకా వారమునకు ఒకటింపాతిక పానులు ఉప్పుగోమాంసము, ఒక పాను పందిమాంసము, 12 బేన్సుల చక్కెరగూడియుండెడిది.

విశేష ప్రతిభవయమును ఓడవనకు భాగముననున్న ఇల్లడి భాగము నంతకు కుద్దముజేయుటయే ముఖ్యమైన పనియని యాన్యుడును తెప్ప దొడగెను. ఆయన కోడిపెట్టల గూళ్లను గూడ తుడుచును. ఆకోజులలో తాప నిర్వాహణ యంత్రములు లేవు. కోడిపెట్టలు డబ్బెనుల కొలిది ఓడమీద చిన్నగూళ్లలో నుంచబడుచుండును. చోటు చాలక కుమిలిపోయి ప్రతికోజును కొన్ని రాలిపోవుచుండెడిది.

దొంగతనము నేరము

పసి పిల్లలందరును యిటుల పడిపోయినవని వంట నాకరుతో తెప్పడి వారు. అయితే వారు బాగా ఆచారము కావలెనను కొన్నపుడు కోడిపిల్లలలో నొకదాని మెడ పట్టుకొని పసికి అట్లాగే చచ్చి ఉన్నదని వంట నాకరుతో తెప్పడివారు. వాడు దానిని తినటానికి తీసుకొనిపోయిని వంట నాకరు చెప్పగానే ఆపిల్లలు. మిగిలిన కోడిపిల్లలవలె లోలోపల సంతోషించి బుబా లేగరకేసెడివారు.

ఈభవిష్యద్రాజప్రతినిధి ముష్టియధ్యములో గట్టి వాడు.

ఒకసారి విశేషనకును బాగా జరిసియున్న స్కాచి మనిషీ ఆవంట నాకరుకును నవ్వులకు ముష్టియధ్యము జుగుగా జాలితిమి. ఆ పిల్లవాడు వంటనాకరుండి అన్న మెత్తుకొని పోయినాడని అనుటతో అది జరిగెను. ఆయనగూడ లేచిని పోట్లాడెను. కాని సాయంత్రము ఆయనను కాపైను దగ్గరకు తీసుకొనివచ్చిరి. ఆయన అశాదించిన విధముగూడ మాన్యుడు చాల గొప్ప ప్రతిభావంతు డగునరా యననట్లు అప్పుడే భాయ గప్పజెను. కాని ఆయన మూర్ఖుడుగనున్న ముసిలిక్ ప్రానును బిప్పించితేక పోయెను.

ఓడ రియో కేరునప్పటికి విజెకు మరెయ్యక ఘనకార్యము జేసె ను. కొన్ని గంటలు ఆయన గట్టున నుండవలెనని సామానుడింపే పనిముట్లలో చేరి దానుకొనెను. రియోవద్ద నాచికులకు కేవలము. కారణమేమనగా ఆలేవువద్ద యితర ఓడలలో కేసెయెడల యిబ్బడి జీతమువచ్చు నాకరులను. విశేష కొద్ది నూర్పు గావలెనని కోరెనుగాని యితరులవలె వదిలి పెట్టిపోవలెననుకొనలేదు. ఓడలోని సామాను దింపు పనిముట్లు దీసి దింపులలో నానిని పరీక్షింపుమని కాపైను కోరగా అందు భవిష్యద్రాజప్రతినిధి ఒక గొట్టుములో దానుకొనియుండెను.

ఇంతటి సాహసిక యువకుడు ఓడలో కలకత్తాకు తిరిగి పోయెను. ఆయన రేవు దగ్గర జూచు సరికి కొద్ది సంవత్సరములలో మరల కలకత్తా రావలెనని వ్రాసి పెట్టినదని అనుకొనలేదు. ఫిరంగుల ప్రేల్చి రాజప్రతినిధి గౌరవములలో పత్కరించెదనని అనుకొనలేదు. (టిట్ బిట్టు)

వృత్తాంతలేఖలు

కృష్ణ జిల్లాబోర్డు

(స్వకీయ విలేఖరి)

వరసాపురం, జూన్ 14:— మా జిల్లాబోర్డు సమావేశ మొనరి మొన్న శుక్రవారమునాన తలెత్తుట జరిగినది. ఆరోజున ఉదయము మొదలు సాయంత్రము వరకు ఆగ్రామము వచ్చేసాము మొట్టాలో నండి కలకలలాడుచుండెను. ఉదయము ఎనిమిదిఘంటలకు బ్రావిలర్లు బంగళాలో కమిటీ మొదలగు ఏర్పాటు చేయబడెను. కాని ప్రెసిడెంటుగారు రావడము ఆలస్యముకాగా ఆమెటింగు పదకొండుఘంటల వరకు జరుగజలసినది. రెండుఘంటలకు సాధారణ సమావేశము ప్రారంభమై సాయంత్రము 6 ఘంటలవరకు జరిగెను. ఆసగా రోజంతయు మొదలకు పనిచేత వినుగుగా కనపడవలసి వడే గాని శ్రీ శాశ్వతరెడ్డిగారి తమాసామాటలచేత చాలావరకు పని సులభపాద్య మాయెనని వాక్యమోచినది. వినుగుకు బయలు ఖులాసాగా పనిని చూచుకొనిరి. చప్పివబడిన హంకములలో చాలా ముఖ్యమైనవి ఆనేకసంఖ్య లున్నవి.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు

అందులో గుడివాడతాలూకాబోర్డు సంగతి యొకటి ముందు చెప్పవలెను. గుడివాడతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి కిన్ని ఇతర మెంబర్లకున్న కలిగిన మహస్వర్ణలవల్ల తాలూకా బోర్డు పనిసంభారకరింపబడవని మన విదివరకే యెరుగుదుము. దీనివిషయమై అసలుసంగతి కనుగొనుటకు గవర్న మెంటు వారు లోకల్ బోర్డుల ఇన్స్పెక్టరుగారిని నియమించిరి. తాలూకా బోర్డు పనిని వీరి మహస్వర్ణల ముఖ్యముగా చూచు కొనుటచేత బడ్జెటు కొన్నను చేయబడక పోవుట మొదలగు పని జరిగినవి. గార్న మెంటువారికి వీరు తెలియబరచగా యీ తాలూకాబోర్డును రద్దుచేసి తిరుగ ఎందుకు యేర్పాటుచేయ వూడదో పదిహేనురోజులలో తెలియపరచు పని జిల్లాబోర్డు వారికి గార్న మెంటు నోటి ను పంపిరి. అది ఆరోజున తీర్మానమునకు రాగా గుడివాడ తాలూకాబోర్డును రద్దు చేసి తిరుగ ఏర్పాటు చేయుటలో జిల్లాబోర్డువారికి ఇష్టమే యనిన్ని ఆయేర్పాటుచేయుటలో ప్రెసిడెంటుగారినిన్ని ఇతర మెంబర్లనున్నకూడా ఎన్నుకొనే హక్కునుమాత్రము గార్న మెంటు ఇవ్వవలెననిన్ని జిల్లాబోర్డువారు తీర్మానించిరి.

విద్యావిషయము

విద్యావిషయమై ఆనేక హంకములు తీర్మానింప జడెను. మొదట కమిటీవారు ఏయేటల్ల విడిల్ స్కూల్ల నుంచ వలెనో ఉదయమున నిర్ధారణచేసిరి. జిల్లాబోర్డువారుకూడా వాటినిన్నిటిని ఆమోదించిరి. అనగా జిల్లాబోర్డు ఏరియాలో పన్నెండు లేక పదమూడు విడిల్ స్కూల్లను ఏర్పాటుచేయుటగాక రెండు హైస్కూల్లను కూడా కొన్ననుజేసిరి. అని గడ్డ కైకలూరు ఈరెండు తాలూకా ముఖ్యపట్టణములగుటచేత ఆ తండు స్థలములలో హైస్కూల్ల పెట్టుట కంగీకరించిరి. కపి లేళ్ళొపురములో భార్యభారమునందులలో చాలా చర్చ జరిగినది. ఆసలే పిల్లలచ్చట తక్కువగానున్నారనిన్ని అప్పటికి ఆయి దుమైళ్ళదూరము గుంటూరుజిల్లా రెవెన్యూ హైస్కూలుకున్నది గనుక కపిలేళ్ళొపురములో హైస్కూలు అవసరమలేదనిన్ని జిల్లా ఎడ్వకేటేషనల్ ఆఫీసరుగారు పోర్టు చేయగా ఆ రిపోర్టు ను కొందరు మెంబర్లు తృప్తికరించిరి. చివరకు గ్రామస్థులు పది శేల రూపాయలు డిపోజిట్టు చేస్తామని వాగ్దానమివ్వగా కపి లేళ్ళొపురములో భార్యభారము నందుటకు జిల్లాబోర్డువారింగీ కరించిరి.

టైలరోన్నత పాఠశాల

మా పాఠశాలను బోర్డువారి ఆదేశములోనికి దీసికొనెడి హంకముకూడా ఆరోజున ఆలోచనకు వచ్చెను. ఈ జిల్లాలో నున్న ఉన్నత పాఠశాలలలో మా టైలరోన్నత పాఠశాల ప్రసిద్ధి ప్రికొనవనియు నుమారు లక్షరూపాయలు పైగా విలువచేయు పనియు అందువల్ల ఆ పాఠశాలను జిల్లాబోర్డు ఆదేశములోనికి దీసికొనుటలో ఆదేశపరి ఏమాత్రము ఉండదనియు ప్రెసిడెంటు గార్లైన మిర్జాపురం జమీందారుగారు మొదలనే నెలకొల్పిరి. పాఠశాలయొక్క పేరును మార్చుమనిన్ని వర్గాపురములో హై స్కూలుగానే యుంచెదమనిన్ని చెప్పి టైలరోన్నత పాఠశాల

ను జిల్లాబోర్డు ఆదేశములోనికి తీసికొనుటకు బోర్డువారు రంగీక రించిరి. ఇతర కండిషనులు మాత్రము బోర్డువారిచేత ఆమో దింపబడలేదు. తలిమ్మ హంకములలో బోర్డువారికి సంపూర్ణాధి కార ముండవలెనని జిల్లాబోర్డువారి ప్రాయశచిది.

ఇతరవిషయములు

ఇంకా ముఖ్యమైన హంకములు జిల్లాబోర్డుకు విభజన రైలుసంగతి మొదలైనవి ఎండిడాలో నున్నవిగాని వీటినిన్ని టినిగించి ఆలోచన నిలిపివేసిరి. రైలుసంగతి వచ్చే జూలై మాసములో నండిగామలో నిర్ధారణజేయుట కంగీకరించి యథ చాలించిరి.

* * * * *
రైల్వేవిషయము గూర్చి గవర్న మెంటువారు తీసి కొంటామనే ప్రశ్నను వీరు అనుమతించిరి. సూరనముగా 5 బోర్డు విడిల్ స్కూల్లను పెట్టుటకు అనుమతించిరి. పాడైపోయిన రోడ్లకు ఎస్టిమేషనుల ప్రకారము బడ్జెట్టు కొన్ననుచేసిరి. బెజ వాడ తాలూకాబోర్డు అనుపర్రులకు 6 వేల యియ్యటకు అనగా సాలీవా 3 వేల 1000 3 ఏండ్లు యియ్యటకు అంగీకరించిరి.

బంబా నియోజ్యుల గారు కామమిల్లి సర్పారాయుడుగారు (కొవ్వూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు) గవర్న మెంటు పీడ రుగానున్నారు కాదా అని ప్రశ్నించినపుడు ఆ బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఆధ్యక్షులు తుళందరెడ్డిగారు మన జిల్లాకు ఒక్క రే గవర్న మెంటుపీడరు అయిన హనుమంతరావుగా రనిరి.

గుత్తి పోలీసు ఇక్షాదళము

కుర్తి నేగారి విచారణ

ఉద్యోగుల ప్రచారము

(ఒకవిలేఖరి)

గుత్తి, జూన్ 15:—రాజోపు కుర్తి నేగారి విచారణ యిచట ఆనేకమునకును లొందరకును గారణమగుచున్నది. పదవ లే దీ మొదలు 18-వ లే దీ ఉదయము వర కు ను కలెక్టరు ఉపేంద్ర పాండు గారు యిచట మకాంచేసిరి. పెద్దపడగూరు, మేదివాకులపల్లి, తెలికి, చింతలచెరువు, లక్ష్మంపల్లి మొదలగు గ్రామములను సందర్శించి రెండుపార్టీలతోను సంబంధించిన వారలపైనే పోలీసు ఇక్షా వైస్యముకొరకు పన్ను విధింపబడుననియు తక్కినవారు భయ పడవలసిన ఆ గ త్యము లేదనియు, వారు కక్ష వైస్య ము నావశ్యక మని చేయబడుచున్న అందోగనయందు బాల్గాన ఆవాస్యకమనియు రయితులకు కలెక్టరు చెప్పుచున్నాడు. కొన్నిభూములు గయ్యుగా నుండుట జూచి, చెరువుగట్టు యెవరు తెలిసిన కలెక్టరు ప్రశ్నించెను. చెరువు గండి పడెనుగాని యెవరును ద్రెంపలేదని గ్రామస్థులు చెప్పిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరు మూడవ లేదిన నుమారు 20 గ్రామోద్యోగులను చింతలచెరువు గ్రామముందు సమావేశపరచి అందోగనయందు చేరవల దనియు, రెండు పార్టీల యందు సంబంధించిన వారలకు పన్ను విధించబడునని చాలవలసిన దనియు చెప్పెను. పోలీసు ఇక్షాదళ మనావశ్యకమని జరుగుచున్న ప్రచారమునకు వ్యతిరేకప్రచారము గుత్తి, పామిడి అక్కింగు పలు మేజిస్ట్రేటు సీతాగారురావు, అక్కింగు తహసీల్దారు, రివిన్యూయిన్ పెక్టరు పోలీసు ఐల్ ఇన్స్పెక్టరు ప్రచారము సల్పుచున్నారు. మహా జరులపై సంకేత కములు చేయించుచున్నారు. ప్లేటు మెంటులను వయరుచేయుచున్నాడు. డిస్క్రు చేయబడిన చింతలచెరువురెడ్డి, డిస్క్రుచేయబడిన మతి మాకులపల్లి కరణం వెంకటారావు, తిమ్మాకొడ్డి పార్టీ వారలు అధికారులకు సహాయుడయ్యెను. ప్లేషనరీ మేజిస్ట్రేటు శేసులు వాయిదాజేసి ప్రచారముందు పోలీసు పలుయన్స్ పెక్టరు కరణం వెంకటారావుగారితో కలసి పనిచేయుచున్నారు. ఇక్షాపోలీసు వైస్యమును నియమించుట అన్యాయమనియు శుద్ధ ఆక్రమమనియు దలంచువారలనునందు కొల్లినీగారు విచారణ చేయుదునని తెలిసిన లోడనె కొంత నెమ్మది గలిగినది. పీడరు తిమ్మారెడ్డి ఇక్షాపోలీసు వైస్యమును గావలయు నని గోరినందున అధికారులకు ప్రతిఘటించువారలు వరసపు పార్టీలోనివారని దలంచి వారిపై పన్ను విధించబడునని లోమ కట్టు ఉద్యోగులు సంఘించుచున్నారు. సబ్ మేజిస్ట్రేటు సీతారామారావు గారు యింత ఉద్యోగులు అంటించిన ఆప్పనోటిసులను చించివేయుచున్నారు. కమిషనరు యెదుట వాగ్దానము విధింపవలసిన దని గ్రామస్థులను గోరుచున్నారు. నోటీసుల నంటించినందులకు గ్రామోద్యోగుల డిస్క్రు చేపెద మని తెదరించుచున్నారు. (సంతిద్వార)

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

శాసనసభ ఎన్నికహక్కులు

జూన్ 14:—ఇటీవల శాసనసభ ఎన్నికహక్కులను పుద్ధిజొందించే ఆలోచనలు ఇండియా గవర్న మెంటువాడు చేయుచున్నారని మద్రాసు మెయిర్ ప్రతిక ప్రచురించినది. ఇంతకుముందుగానే మాగ్రామములో దీనివిషయమై కొంత అందోగన జరుగుచున్నదని నేనిచ్చట ప్రజలకు తెలియబరచవలసియున్నది. భూమిపన్ను చెల్లించువారికి ఎన్నికహక్కు ఎట్లు కలుగుచున్నదో అట్టిహక్కు ఇతర ఆస్తిపైన పన్ను చెల్లించుచున్న వారలకుకూడా ఎట్లుండవూడవనే యంశము మాగ్రామములోని యొకసంఘమునకు కలవరము కలుగజేయుచున్నది. భూమిని ఆస్తిగా పెట్టుకొని ఆనేకులు జీవించుచుండినట్లు మాగ్రామములో కాదు మాజిల్లాలో ఇంకా మనరాజధానిలోని అనేక జిల్లాలలో పడవలనే ఆస్తిగా ఎంచుకొనిజీవించువారు కొందరు గలరని ను సమంతర మెరిగియున్న విషయమే. వీరు చాలవరకుపల్లెల లక్షులు. సాధారణముగా మరకవాళ్లని ఎనము వారిని పిలుచుచుందుము. వీరు పడవలపైని సం|| నకొకతూరి టన్నులకు మూడురూపాయలచొప్పున లైసెన్సుఫీజును కట్టుచుందురు. సాధారణముగా పడవల మూడుటన్నులకు మెయ్యగానే యుండును. ఇట్టివారు మాతలాకాలో నుమారు మూడువందలమందియున్న గోదావరితూడ్చు పశ్చిమజిల్లాలలో నుమారు పదువేలమంది యున్నట్లున్ను నేను వినుచున్నాను. వీరు ఒక్కొక్కరు ముప్పదిరూపాయలు మొదలు నూరు రూపాయలపైగా ఏటల మొత్తమును లైసెన్సు ఫీజుకొంద గార్న మెంటువారికి చెల్లించుచున్నారు. వీరికి వీల నోటింగుహక్కు లేకుండవలెనో అనెడి ఆలోచన వీరినాయకులలో కొందరికి కలిగెను. కాలికట్టులోని రావుసాహెబు పి. వి. గోపాలన్ ఎమ్. ఎస్. సి. గారు పైన చెప్పిన సంఘము వారిలోనివారే యని యచ్చటివాడు తెలిసికొని వాటితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుచుండిరి. ఇదరు గోపాలన్ నాయకగారు గార్న మెంటు మెంబరుగారైన ముద్దుబ్యాంక్ దొరగారితో ముచ్చటించగా దీనివిషయమై తప్పక గవర్న మెంటువారు ఆలోచించెదరని దొరగారు నాయకగారితో చెప్పిరట. నాయకగారు ఆసక్తమానమును ఇచ్చటి వారికి తెలియబరచిరి. ఇచ్చటివారు గార్న మెంటువారికి అర్జీని పంపబోవుచున్నారు. భవశేక్వరం, బెజవాడ, చెన్నపట్నం ఈ మూడువోట్ల బోటు సూపరిం పెండింటుగార్లవద్ద ఏదేజిల్లా లలో ఎంతమంది ఏయేమొత్తములను చెల్లించుచున్నారో పరి యోజనాబితా లున్నవనిన్ని వాటినిజటి ఓటర్ల జాబితాను తయారుచేయవచ్చుననిన్ని గార్న మెంటువారికి తెలియబరచుచు, ఈ సంఘమునకు వోటింగుహక్కును ఇవ్వవలసినదని గార్న మెంటు వారిని యిచ్చటి మరకతులజాలు ప్రార్థించబోవుచున్నారు.

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

జూన్ 18—జూన్ 10 వలేదని శ్రీ.యత రిలకు విజయస్వామిజి పంజాబుగారు పోస్టాఫీసు యెదుర మైదానములో వికమర్తము మరియూ ఆహింస అను తత్వములగుప్ప హిందీభాషలో హెచ్. యం. డి. ఖాజీ ఖాదురుమొహిద్దీన్ సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఉపన్యసించుటలో మాంసాహారమును ఖండించుటయేగాక ఆదవాని గ్రామములో హిందూ ముసల్మానులకు మత స్థానములు గలిగిన విషయముగా ఉభయపార్టీలతరపున పెద్ద మనుష్యుల శేర్షరమకొని శబ్దస్వరా పచ్చరించుకొనుట చాల శ్రేయస్కరముగ నుండునని నొక్కి నడిచిరి. ఆగ్రాసాధిపతి ఉపన్యసకుని అభిప్రాయములనే నొక్కి హిందూసానిభాషలో మాటలాడిరి. తరువాత మి. రా|| శ్రీ|| కల్లుభాని వరసింగరావుగారు స్వామిజిగారి యొక్కయు ఆగ్రాసాధిపతిగారియొక్కయు కొరికప్రకారము ఉపన్యాససారాంశమును తెలుగుభాషలో చెప్పుట, మనీరు కెడురుగ వాద్యములతో దేవతాతత్వమును నడవలయునని హిందూపురుషు- మాడదని ముసల్మానులను బయలువున్న వ్యవహారమును పరిష్కరించుకొనుటకు ఇంచాక మహాత్మాగాంధీ భూషణభావుడు ఆదవాని రైల్వేస్టేషన్పాటు భారముపైన యిచ్చిన హితోపదేశము ప్రకారము పరిష్కరించుకొనిన చాల శ్రమముగా నుండుటయే గాక శోభుభిరులు తప్పుకు అని చాల విపులముగా ఉపన్యసించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

కాకినాడతాలాకా కాంగ్రెసు సంఘము

18-6-1925 తేది తనివారం మధ్యాహ్నం 4 ఘంటలకు కాకినాడతాలాకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క సామాన్య సభ కాకినాడలో సమావేశమయ్యెను. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారధ్యక్షత వహించిరి. ఇరువదిమందిభ్యుత్సాహజ్వలైరి.

శ్రీ రామ న ము లు

(1) కాకినాడ తాలాకాబోర్డు మొదలగు యాదిగువ ప్రకారం ఫిర్యాలులో కనీసము 50 మంది సభ్యులను చేర్చుటకు కోరబడుచున్నారు.

1. కాకినాడ ఫిర్యా— కంభంపాటి సోమయాజులుగారు, కార్యదర్శి.
2. చామర్లకోట ఫిర్యా—దుద్దుంపూడి అచ్చయ్యగారు.
3. మేరపాడు ఫిర్యా—గోలి మునెయ్యగారు, అవసరాల రామచంద్రారావుగారు.
4. గొల్లమూడుపాడు ఫిర్యా—కాకర వెంకన్నగారు, గరిమెళ్ల సత్య వీరభద్రారావుగారు.
5. కోరంగిఫిర్యా—లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు, నామని నరసింహం చాయుడుగారు.
6. యండమూరుఫిర్యా—కొండేపూడి ముత్యంగారు, గరగ సుబ్బారాయుడుగారు, భద్రిరాజు కామరాజుగారు.
7. కరపిర్యా—ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారు.
8. పెనుగుదురు ఫిర్యా—శ్రీపాద జగన్నాథంగారు, సోమంచి మార్యనారాయణగారు.

(2) కాకినాడతాలాకా బోర్డు కాంగ్రెసు పార్టీని యేర్పాటు చేయడమైనది. ఈక్రింది సభ్యులు మొదటిపార్టీగా నున్నారు.

1. శ్రీయుత ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారు.
2. లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు.
3. దుద్దుంపూడి అచ్చయ్యగారు (కార్యదర్శి)
4. గరగ సుబ్బారాయుడుగారు.
5. నామని నరసింహంనాయుడుగారు (పార్టీ అధ్యక్షుడు)
6. గోలి మునెయ్యగారు.
7. కాకర వెంకన్నగారు.

(3) కాకినాడ తాలాకాలో రిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలు ని॥ యీక్రింది సంఘమును ఏర్పాటుచేయడ మైనది.

1. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు
2. ,, మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు.
3. ,, ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారు.
4. ,, నామని నరసింహంనాయుడుగారు.
5. ,, కొండేపూడి ముత్యంగారు.
6. ,, దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు.
7. ,, దుద్దుంపూడి అచ్చయ్యగారు.
8. ,, లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు
9. ,, యల్లాజోళ్ళుల కామేశ్వరరావుగారు
10. ,, ఏను చినసత్తిరాజుగారు
11. ,, కోటమర్రి చినరఘుపతిరావుగారు
12. ,, గోలి మునెయ్యగారు

కాకినాడతాలాకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క సా మాన్యసభసమావేశముల మధ్యను తాలాకా కాంగ్రెసు పని యంతయు అన్ని విషయములయందును పూర్తిగా నిర్వహించు టకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి సంపూర్ణాధికారము ఇయ్యడ మైనది.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ కాంగ్రెస్

పార్టీ నిబంధనలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

1. 18-6-1925 సం॥ రం ఫిరవారం మధ్యాహ్నం 4 ఘంటలకు కాకినాడ తాలాకా కాంగ్రెసు సంఘ భవనమున కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ పార్టీ స్వకీయసమావేశము జరుపబడెను.
2. సదగు సభకు హాజరైన సభ్యులు:—1 యల్లాజోళ్ళుల కామేశ్వరరావుగారు 2 నేట్రకంటి క్రీనివాస కోనేట్రావు గారు 3 పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు. 4 లక్కరాజు సుబ్బా రావుగారు 5 యేను చిన సత్తిరాజుగారు.

3. ఈ సభయందు ఈ క్రింది నిబంధనలప్రకారం పార్టీ వారు నడచుకొనుటకు తీర్మానింపబడినది.

నిబంధనలు:

1. ఈ పక్షమునకు 1 అధ్యక్షుడు వ్యవహారాలను నిర్వహించుకొనుదురు. వారు ప్రతిసంవత్సరమున నెన్నికలు జరుపబడు ప్రత్యేకసభయందు తిన్నకొనబడుదురు. ఈ సభా స్యులహారములకు ప్రతిసంవత్సరము నవంబరు నెల మొదలు రాజో పు నవంబరు నెలవరకును వ్యవహారసంవత్సరముగ నుండును.
 2. అధ్యక్షుడు లేక వ్యవహార ఏనమవ్యనయినను పక్షసమస్యగా నూచించినయెడల దానినిగూర్చి యోచించుటకు పక్షసభ్యుల సమావేశము జరుపబడును. సదగు సమావేశమును వ్యవహార తగిన ప్రచురణములను సదగుసమస్య పురపాలక సంఘమున చర్చకు వచ్చుటకునుదే సమావేశ పరుపవలయును.
 3. అట్టి సమావేశమున హాజరైన సభ్యులలో 2/3 సభ్యులు పక్షసమస్యగా నెంచినయెడల సదగువిషయమై సభ్యులు పురపాలకసంఘసభయందు తమ యిచ్చానుసారము సమ్యక్తు లీ యవచ్చును. లేక అట్టిసమస్య 2/3 సభ్యులవలన పక్షసమస్యగా పరిగణింపబడినయెడల 2/3 సభ్యుల తీర్మానముప్రకారము అం దరసభ్యులు బద్ధులయి పురపాలక సంఘమున తమసమ్యక్తుల నిచ్చి తీరవలయును.
 4. అవకాశముల ననుసరించి, సమస్త విషయములలోను పక్షసభ్యులుగా నుండుటకు వీలులేని యితరులనుగూడ కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పక్షముయొక్క సాధారణవిధానము నంగీకరించువారలను సహకారులుగను సహచరులుగను తీసికొనవచ్చును.
 5. కాంగ్రెసుమ్యూనిసిపల్ పక్షసభ్యులందరును మ్యూనిసి పల్ సభ్యులను తదితరసభ్యులను నూలు లేక పట్టుబట్టరుదులనులను మాత్రమే విధిగా ధరించి పోవలయును.
 6. పురోభివృద్ధికి అనుకూలమైన పద్ధతుల ననుసరించి పన్నులు తక్కువలో నుండుటకు కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పక్షమువారు ప్రయత్నించెదరు.
 7. నగరమునం దింకను అభివృద్ధిచెందని భాగములను గూర్చి సమస్తవిషయములయందును ప్రత్యేకక్రద్దను తీసికొనుటకు యాసంఘము బద్ధకంకణ యయి యుండును.
- పురపాలకసంఘ సభ్యులెవలను గూడ సంఘసభ్యులుగ తీసికొనవచ్చును.
- నగరకాంగ్రెసు సంఘఅధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు తమ యుద్వ్యగమునుబట్టి కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ పక్షసంఘమునందు సభ్యులుగా నుందురు.

స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యపార్టీలు యేర్పరచిన యావసంఘమునా కీక్రింది కార్యక్రమమును, ప్రమాణపత్రికను స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థల విషయములో నిర్ధారణ గావించిరి:—

- (1) స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలను ప్రభుత్వవిషయ నుండి సాధ్యమైనంతవరకు తప్పించుట.
- (2) స్థానిక సంస్థల పాలనములో అక్రమములను తొల గించుట.
- (3) రేటుపేయర్ల భారమును తగ్గించుటకు పైసంస్థలలో ఖర్చులను తగ్గించుట.
- (4) పైసంస్థలకు యిదివరలోనే స్వాధీనములో నుండి యున్నటువంటిగాని, ఇకముందు స్వాధీనపరచుకొనునట్టిగాని బంజరిభూములను, వీరుల గృహసౌకర్యములకై ఉపయోగించుట.
- (5) వీరులకు ధర్మవైద్య సహాయమును చేయుట, ఆయుర్వేద యూనానీవైద్య పద్ధతులను ప్రోత్సహించుట.
- (6) పైసంస్థలకు కావలసిన వస్తుసామగ్రి సాధ్యమైనంత వరకు స్వదేశములో ఉత్పత్తి అయ్యేవాటినే ఉపయోగించుట; పైసంస్థలకు గావలసిన వస్తువులను స్వదేశవర్తక సంఘముల నుండియే కొనుట.
- (7) పైసంస్థలకు సంబంధించిన ఉద్యోగులచేత ఖర్చుల ధరింప బ్రోత్సహించుట.
- (8) దేశీయకళలను, వృత్తులను వృద్ధిచేయుట.
- (9) వీరుల, భవనముల వగైరాల విజాతీయసామములను మార్చి జాతీయదర్శముల ననుసరించిన నామములను పెట్టుట.
- (10) మద్యపానమును సంపూర్ణముగ అంతమొందించుట.

(11) పైసంస్థల స్వాధీనములో నున్న విద్యాలయము లలోని విద్యను జాతీయదర్శములకు అనుకూలముగా మార్చుచు ఖర్చు ఉత్పత్తికి సాధనములైన రాటులను మగ్గములను నెల కొల్లుట; బాలబాలికలకు నిర్బంధించిత విద్య గరపుట.

* * * ప్రమాణ పత్రిక.

(1) నాఅధ్యక్షిత్వ విషయములో జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ, స్వరాజ్య పార్టీలచే నియమింపబడిన స్థాయిసంఘ తీర్మానమునకు ఒప్పునను. నన్ను అధ్యక్షిగా అంగీకరించనియెడల అతీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా వర్తించను.

(2) కాంతియుతమైనట్టియుపన్యమైనట్టియు సకలసాధనములచే భారతీయులు స్వరాజ్యమును సంపాదించవలెను. అను మతమును నే నంగీకరించుచున్నాను.

(3) స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములయొక్క సభలలో ను వాటికి సంబంధించిన కార్యములు నిర్వర్తించు సమస్త సమయములందును ఖదరువస్త్రములను ధరించుచుండెదను.

(4) కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమములకు అవగా, ఖదరు వస్త్రవిధానమునకును, అస్పృశ్యతా నివారణమునకును హిందూ మహమ్మదీయ సమైక్యసమనకును తోడ్పడెదను.

(5) ప్రభుత్వోద్యోగులకుగాని వారి నియోజకులకుగాని సజ్జానపత్రముల నిచ్చుటకు నేను ఒలు నివ్వను.

(6) అధ్యక్ష పదవికిగాని ఉపాధ్యక్ష పదవికి గాని మరియే యితర పదవులకుగాని సభ్యులలో నెవ్వరు నిలువవలెనని స్థాయిసంఘమువారు నిర్ణయించెదకో దానికిసమ్యక్తించ వారికే నావోటు నిచ్చెదను.

(7) జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ స్వరాజ్యపార్టీలు ఏర్పరచు స్థాయిసంఘమువారు నిర్ణయించు ప్రకారము స్థానిక సంఘ సభలలో ప్రవర్తించెదను. వారినిర్ణయములు నాఅంతరాత్మకు వ్యతిరేకమని తోచినయెడల నాసభ్యత్వమునకు రాజీనామా యివ్వ గలవాడను.

ఇది నాబుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రమాణపత్రిక.

చౌక్ హైస్కూలు ప్రాతవిద్యార్థిసంఘము గుంటూరు

పై పాఠశాల ప్రాతవిద్యార్థి సంఘపు నాల్గవ వార్షికోత్సవము యీనెల 28-6-25 (ఆదివారము)న స్కూలుభవనమునందు జరుగును గాన ప్రాతవిద్యార్థులెల్లరును, ప్రాతఉపాధ్యాయులును దయయుంచి రాబ్రాధితులు.రాదలచినవారు వెంటనే కార్యదర్శి గారికి తెలుపవలెను. తమకుదోచించదలచు విచారములను కార్యదర్శికి సంప్ర బ్రాధితులు.

కొంపల్లి రామనాథము

కార్యదర్శి

తునితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈసంఘము తునిలో శ్రీవిద్యానంద పుస్తక భాండాగారమునందు సమావేశమై 18-6-25 తేదీని జరిపిన ఎన్నికలు.

1. జొన్నలగడ్డ నరసింహమూర్తిగారు అధ్యక్షులు.
2. శ్రీరాజా మూర్తా నల్లపరాజు అప్పల నరసింహరాజుగారు, ఉపాధ్యక్షులు.
3. కోడేటి రంగారావుగారు, కార్యదర్శి.
4. పొన్నాడ పాపయ్యరాజుగారు, సహాయ కార్యదర్శి.
5. నూరంపల్లి గోవిందరాజులుగారు, కోశాధిపతి.

జిల్లా సంఘసభ్యులు:— 1. రంగారావులు 2. పొన్నాడ పాపయ్య రాజుగారు 3. చిల్లా వెంకట్రావుగారు 4. కొండపల్లి జగన్నాథ దాసుగారు 5. దబ్బిరరాజు రంగ నాయుడుగారు 6. నేనాధిపత్యం వెంకటా చార్యులుగారు 7. శ్రీరాజా మూర్తా నల్లపరాజు అప్పల నరసింహరాజుగారు 8. డి. వి. దేవరగారు 9. చెరుపూరి వెంకట్రాజు గుప్తగారు 10. నూరంపల్లి గోవిందరాజులుగారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ్యులు:— 1. కోడేటి రంగారావులుగారు, 2. కొండపల్లి జగన్నాథదాసుగారు. కోడేటి రంగారావులు, కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర తారాంజనము

మదరాసు వెన్సిల్ ప్రత్యేక సదుపాయములు-జూను నెలాఖరువరకు మాత్రమే

ఇప్పటి ధరలమీద 100 కి 5 చొప్పున తగ్గించడమైనది. చెన్నరాష్ట్రము, నైజామురాజ్యము, బొంబాయి రాష్ట్రములో బొంబాయివరకు గల ఏకపట్టణమునుండి అయినా 50 రూ. కు వైబడిన అర్హులకు రైలుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

వ్యాపారసులకు మంచిలాభముగదా—తరుణము మించకుండగ అర్హులంపండి.

మద్రాసు వెన్సిల్ షాపు క్లరి—మద్రాసు.

1964

పురమాపీపనులకు, పోకరపనులకు
సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమానమిచ్చు గిన్నెలు, పంచెపులోటాలు, పలుకములలోను, పరిమాణము లందును మాత్రస్థితిగానున్నవి, ఇవిగాక సకలమైన వెండిసామానులు, బంగారు బహుమానపత్రములు, డాలరులు, సాదాఉంగరములు, కెంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన ఉంగరములహూడ నున్నవి. సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. యిదివరలో మావద్ద బేరముచేయనివారు ఒకదఫా చేయగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి

నగలవర్తకులు,

కంపెనీ,

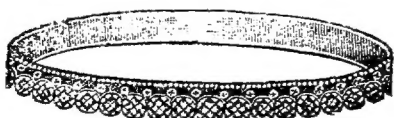
25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

పరిశ్రమత్యుపాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య	0	0
మేని పదల మది జనింపదు.		
(శ్రీ) గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు,	0	4
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8
హిందీ మొదటివాచకము. డిటా ...	0	6
కల్లకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) ...	1	4
మొదటి పుస్తకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.		

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

దకంవారిగాజులు, చెయికులు, అడ్డీ రేలు, మల్లెమొగ్గలు ఉంగరాలు వస్త్రా నాలు, వెండిసామానులు, బహుమతి నోసగుటకు యోగ్యమైన

పత్రములు కపలు వస్త్రా నగలు గ్యారంటీ గానున్నా చెప్పిన టయ మును సరిగా పంపబడును. మావద్ద నుంచి వకసారి తెప్పించినచో మీగు

మరియుక సాక మావద్ద శుభ్ర వేరే ధరములందు అర్హు యివ్వగ. మజారిలు చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

ఇండియన్ జ్యువెలరీమార్ట్, నగర్తవేట, బెంగుళూరుసిటీ.

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసాల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీస్ లు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికొను కావలసినవారు ఈ దిగువ విధానమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co. 45, Singarachari Street Triplicane Madras

కమలాక్రి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

సాంఘికనవల:—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదరై వైటుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8-0. విలాసము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం.7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

మేలయిన మదరాసు

నశ్యము

మంచిపా గాకుతో వెన్న కాచిననేతితో శుభ్రముగా

పేరుగాంచిన పనివాండ్లచే తయారుచేయించి దేశమంత టికి సప్తయిచ్చేయుచున్నాము.

వీశె 1 కి ధర రూ 8-4-0 పోస్టు రైలు
శేరు 1 కి ధర రూ 0-12-0 ఖర్చులు
పి. యస్. సుగంధనశ్యము రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పి. యస్. పార్థన్ & కంపెనీ,

నెం 1 మొక్కయ్యవీధి, మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రొవన సం॥ రములో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, దశ, సం॥ర ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు వెల పోస్టేజిసహా 1-4-0 అకాలం.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,

భీమవరంపోస్టు, భీమవరం తాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

వేలకు మందు వెల్లెసీనా 1-కి రు. 0.4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండుక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనండ్లిపో, బొంబాయి-మదరాసు.